

OFFISERSBLADET

Tidsskrift for Befalets Fellesorganisasjon

Løssalg kr. 79,-

2
2014

Ukraina!
Litt av hvert
Kjekt å ha!
Leserbrev
Hva skjer?

Mistet sin kone i kreft

– opplevde stor tilrettelegging og støtte fra Forsvaret og fra sine kollegaer

Nasjonalt kadettstevne i Bergen

Gullet kom hem!

Nytt materiell fra FLO

Del 4

Topp moderne

Første moderniserte CV 9030 rullet ut!

**Kunnskap
er makt!**

Visste du dette?

- **Forsvarets Personellservice** kan tilby sine medlemmer usikrede forbrukslån inntil kr. 250.000,- og lån til bolig og fritidshus.
- Trenger du en økonomisk buffer, kan du søke på FPs kontokreditt – inntil kr. 50.000,-
(for de som er i tjeneste og har nettbank).
- FP kan tilby FPs American Express kort med gunstig rente.

For mer informasjon og vilkår – se vår hjemmeside:

www.fp.no eller kontakt oss på:

Tlf. 21 07 57 00, faks 21 07 57 25,

e-post: fp@fp.no

The logo for Forsvarets Personellservice (FP) is displayed in a large, stylized, blue serif font.

Forsvarets Personellservice

Noen ganger er det helt ålreit

Det er ofte så alt for lett å finne de litt negative historiene, der vi graver oss ned i elendigheten, og ikke akkurat bygger opp Forsvarets omdømme. Da er det desto hyggeligere når jeg mottar positivt ladede historier. En av disse historiene står på trykk i denne utgaven under tittelen: «Jeg er stolt av å jobbe i Forsvaret».

Historien om oberst Kjell Inge Bækken, som mistet sin kone i kreft, er gripende, men også vinklet positivt med tanke på den tilrettelegging og støtte han fikk fra Forsvaret og gode kollegaer i den tunge tiden etter hans kones bortgang. En historie jeg er glad for at Kjell Inge deler med oss. For noen ganger er det helt ålreit å jobbe i Forsvaret. I denne utgaven har jeg også satt av mye plass til situasjonen i Ukraina og den alvorlige og truende situasjonen på Krim-halvøya. Dere finner en artikkel om Ukraina-

situasjonen, skrevet av Tor Husby, samt en meget god kommentar om samme tema, skrevet av Lars Ragnar Aalerud Hansen, som har bakgrunn fra Forsvaret, Utenriktstjenesten og fra OSSE. Han er nå Fulbright-stipendiat ved The Fletcher School of Law and Diplomacy, ved Tufts University i USA. Håper dette kan bidra til at dere kan danne dere et bilde av den alvorlige situasjonen i Ukraina, i hjertet av Europa, ikke alt for langt fra Norge. For noen ganger er det helt ålreit å være godt orientert.

Ellers så håper jeg at stadig flere av dere laster ned Offisersbladets App, til iPad eller Android lesebrett. Dette er en helt annerledes leseopplevelse, med sylskarpe bilder og god lesefunksjon. Jeg kommer til å utvikle konseptet med flere videoer og såkalte bilderemser, der dere kan se på bildene det ikke er plass til i artikkelen. Bruk av QR-koder i den trykte utgaven vil gi samme mulighet. De som ønsker det, kan velge å kutte papirutgaven til fordel for lesebrettutgaven. For noen ganger er det helt ålreit med teknologisk fremskritt og å kunne være miljøbevisst samtidig.

I skrivende stund pakkes det for avreise til Troms, og øvelse «Cold Response 2014». Det vil bli en fyldig dekning av denne øvelsen i utgave 3/2014, som kommer ut første uka i mai. Jeg ser frem til noen dager med storøvelse i «Nord-teigen». For noen ganger er det faktisk veldig ålreit å komme seg ut av kontoret, og ut i felten der øvingsaktiviteten skjer!

Tiden går fort når man har mye å gjøre. Slik er det nok for de fleste av dere. Påsken nærmer seg med stormskritt, og det blir noen velfortjente fridager, og kanskje noen fysiske utskielser på bortover- og/eller nedover-ski. Neste utgave kommer ut etter påsken, så jeg benytter anledningen til å ønske dere en god påske! For noen ganger er det helt ålreit med noen fridager.

Einar Holst Clausen
Redaktør Offisersbladet

2
mars 2014
årgang 67

OFFISERSBLADET ORGAN FOR BEFALETS FELLESGRUPP

BFO:
Postboks 501 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon 23 10 02 20
E-post: post@bfo.no
Internett: www.bfo.no

OFFISERSBLADETS TILSYNSKOMITÉ:
Ris og ros, og eventuelle tips om utgavene kan sendes til tilsynskomiteen@bfo.no

ANSVARLIG UTGIVER:
Eivind Røvde Solberg

REDAKTØR:
Einar Holst Clausen

REDAKSJON OG ABONNEMENTSAVDELING:

Se adresse for BFO
E-post: Offisersbladet@bfo.no
Tlf. abonnementsavdeling: 23 10 02 43
E-post: mona.eriksen@bfo.no

Tilsluttet Yrkesorganisasjonenes
Sentralforbund-Stat

ANNONSEANSVARLIG:
2PUNKT AS V/KARIN SMEDSRUD
Mobil: 98 20 54 16 karin@2punkt.no

Signerte artikler representerer ikke nødvendigvis BFOs mening. Forfattere er selv ansvarlig for innholdet og de meninger som fremholdes. Usignert innhold er redaksjonelt.

GRAFISK PRODUKSJON:

Design: punkt&prikke punkt@prikke@me.com
Trykk: UnitedPress Poligrafija

BILDER: Hvis ikke annet er oppgitt, er bildene tatt av Forsvarets Mediesenter.

FORSIDE: Morten Granhaugs farfar var også veteran. Han døde kort tid etter art dette bildet var tatt.

Foto: Morten Granhaug

REDAKSJONEN AVSLUTTET: 7. mars 2014

(Bekreftet opplag 2013: 10.350)

UTGIVELSESPLAN 2014:

NUMMER	MATR.FRIST	UTGIVELSE
3 mai	18.04	02.05
4 juni	30.05	13.06
5 august	08.08	22.08
6 oktober	03.10	17.10
7 desember	21.11	05.12

FØLG BFO PÅ:

facebook.com/bfo.no
twitter.com/bfo12
instagram.com/bfo12

Breiviksveien 40,
5042 Bergen
tlf 53 69 78 78
kontakt@milrab.no

milrab.no
GEARS YOU THERE

Sjekk vår
nettbutikk
bfo.milrab.no

-40%

Suunto Core All Black
Bestselger! Perfekt til bruk i felt.
BFO: 1799,-

Adidas GSG 9.2
Som joggesko på beina!
BFO: 1499,-

-36%

-60%

Wanscam Trådløst overvåkingskamera m/wifi, sensor og night vision
Varsler PC/smarttelefon ved bevegelser umiddelbart!
BFO: 599,-

Milrab Beredskapsbag 90L
Romslig bag med praktiske løsninger.
BFO: 499,-

-50%

-63%

Wanscam Dashbordkamera
Dokumenterer dine opplevelser i trafikken.
BFO: 899,-

Surefire Sonic Defender EP3
Stopper skadelige lydnivåer uten å forstyrre vanlige lyder!
BFO: 149,-

Milrab Shemagh - olivengrønn
Fungerer både som kamuflasje og halstørkle.
BFO: 149,-

Milrab Vinterhanske
Neoprenshanske med god passform. Ypperlig til strid i kaldt vær!
BFO: 199,-

-20%

Under Armour Cold Gear - Infrared Tactical Mock
Nyhet! Lagrer kroppsvarme i plagget. Holder deg varm enda lenger.
BFO: 449,-

Casio G-shock Military GA-100
Støtsikker og vanntett ned til 200 m. Automatisk LED-lys.
BFO: 899,-

-44%

Oakley Radar Path - Iridium Polarized Lenses
Polariserte briller med uslåelig klarhet!
BFO: 1599,-

-36%

BFO.MILRAB.NO

FASTE SAKER:

Redaktøren: Noen ganger er det helt ålreit	3
BFO leder:	32
Giv akt!	33
Hva skjer?	34
KAFO&BESO	44
Litt av hvert	46
INTOPSKOKKEN	47
Leserbrev	48
Kjekt å ha!	50
Litt av hvert	54
Tilbakeblikk	56
Internasjonale nyheter	58

6

8

14

43

52

57

ARTIKLER:

Nasjonalt Kadettstevne 2014	6
Putins stormløp mot Ukraina	8
Ukraina: Hva står på spill?	12
Topp moderne stormpanservogner til Hæren	14
Mot nye høyder på Kuhaugen!	16
Stor NATO-ubåtøvelse i Norge	18
Nytt våpenmateriell på vei inn 4	20
Jeg er stolt av å jobbe i Forsvaret!	24
Iceland Air Meet 2014	28
Befallsskoleelever på populær alpinetur med BFO!	43
Joint Warfare Centre	52
Filmanmeldelse: Lone Survivor	57

NASJONALT KADETTSTEVNE GULLET KOM HEM!

Volleyball med fullt trøkk.

TEKST: KAFO LANDSSTYRE
FOTO: MORTEN GRANHAUG

I slutten av januar var Sjøkrigsskolen vertskap for den 55. utgaven av Nasjonalt Kadettstevne (NAKA). Idrettsarrangementet som har vært arrangert hvert år siden 1959, er en arena der kadetter fra de tre krigsskolene kan knytte kollegiale bånd på tvers av forsvarsgrenene og ikke minst får muligheten til å vise hvilken krigsskole som er best i sport! Sist Sjøkrigsskolen vant NAKA var i 2007, så det var på høy tid med

revansje. Og for en revansje det skulle vise seg å bli!

Spisemessen og Valhall sørget for at kadettene fikk påfyll mellom slagene. Hovedarenaen for konkurransene var Militært Treningsanlegg (MTA) på Haakonvern, et av Norges aller beste treningsanlegg. Her ble det gjennomført svømming, 4km-løp og volleyball.

Første konkurransedag var fredag, med svømming som første gren. Allerede her kunne man se prov på at det kanskje var Sjøkrigsskolens tur til å vinne årets NAKA.

Det begynte i alle fall godt med en klar seier i svømmingen! Neste gren var 4 km-gateløp og det var knyttet stor spenning til konkurransen! Krigsskolens kadetter har de senere årene vist seg som noen habile løpere, men var langt unna en pallplass denne gangen. De tre første som krysset mållinjen løp alle i Sjøkrigsskolens farger og seier nummer to av to var et faktum!

Dagen tredje og siste idrett det skulle konkurreres i var volleyball, dette er én av tre idretter det rulleres på alt etter hvilken skole som er vert (innebandy på

EVNE 2014

Selv maskotter må svømme under NAKA.

Sjøkrigsskolen stilte også med det nærmeste man kommer duskedamer.

RESULTATER

Resultatene etter at alle konkurransene var gjennomført, ble som følger:

4000-meter løping

Sjøkrigsskolen
Krigsskolen
Luftkrigsskolen

Svømming

Sjøkrigsskolen
Krigsskolen
Luftkrigsskolen

Pistolskyting

Krigsskolen
Luftkrigsskolen
Sjøkrigsskolen

Salongrifle

Sjøkrigsskolen
Krigsskolen
Luftkrigsskolen

Fotball

Sjøkrigsskolen
Luftkrigsskolen
Krigsskolen

Volleyball

Sjøkrigsskolen
Krigsskolen
Luftkrigsskolen

Ut ifra dette ser vi at Sjøkrigsskolen stakk av med seieren på hjemmebane! Vi gratulerer de stolte vinnerne, og gleder oss til neste år, når Krigsskolen skal arrangere NAKA!

Krigsskolen, basketball på Luftkrigsskolen). Som ved de to foregående idrettene gjorde Sjøkrigsskolen kort prosess i volleyball-kampene og ruvet øverst på pallen etter første konkurransedag.

Lørdagen var det Krigsskolens tur til å skinne litt. Med seier i pistolskyting la de et ørlite press på vertskapet, men dette forsvant fort da Bergens beste kadetter viste seg som de beste med salongrifle. NAKA var i realiteten avgjort før dagens siste gren ble sparket i gang, men på fotballbanen fortsatte Sjøkrigsskolen sitt seierstokt og vant

også denne. Seks idretter, fem seire og én vinner. Sjøkrigsskolen hadde fått sin revansje!

Parallelt med de sportslige begivenhetene var KAFO Landsstyre til stede under hele arrangementet. Både fredag og lørdag hadde KAFO stand på henholdsvis MTA og i Nordneshallen hvor det ble delt ut forfriskninger og gode tips til de mange kadettene. En positiv effekt av vår tilstedeværelse var at flere kadetter valgte å melde seg inn i BFO i løpet av NAKA.

PUTINS STORMLØP MOT UKRAINA

Putins råkjør overfor Ukraina er et tegn på at hans maktambisjoner begynner å bli en fare ikke bare for nabolandene, men også for Europa og verdensfreden. Krisen er allerede erklært som den verste på vårt kontinent siden den kalde krigen.

Av Tor Husby

Hovedmotivet er trolig dette: Hvis Putin skulle få Ukraina i sitt grep kan Russland svinge seg opp til en ny imperiemakt igjen. Men hvis grepet skulle svikte kan Russland glemme imperieambisjonene. Gevinsten fremstår så potensielt svimlende at hverken økonomiske sanksjoner, Russlands omdømme eller samarbeidet med vestlige land får stå i veien når mulighetene byr seg. Med over 600.000 kvadratkilometer er Ukraina større enn Frankrike.. I de statsvitenskapelige lærebøkene kalles denne politikken "revansjistisk" og gir ingen gode assosiasjoner. For noen år siden omtalte Putin Sovjetunionens undergang i 1991 som det 20. århundres største geopolitiske katastrofe. Med andre ord verre enn begge verdenskrigene! Lenger er ikke Putin-regimets politiske modenhet kommet.

Kanskje ikke rart at Tysklands forbundskansler Angela Merkel etter en telefonsamtale med presidenten mente at Putin levde i sin egen verden.

RUSSISKE MINORITETER

Putins maktbruk på Krim har satt i sving en skremmende utvikling midt i Europa. Det skal ikke store gnisten til før man havner i en varm konflikt med uante geopolitiske konsekvenser. Det mest positive er at de nye myndighetene i Kiev har holdt hodet kaldt og ikke gjort noe for å trappe opp krisen i motsetning til makthaverne i Georgia som skjøt først under krisen i 2008.

Men når russiske minoriteter heiser det russiske flagget i byene i det østlige Ukraina har Putin et like godt påskudd til å besette disse områdene som Krim. Men hvor skal de russiske styrkene da stoppe? Ved grensen til Polen? Det er betegnende at både Polen og Litauen ber om krisemøter i NATO fordi de føler seg truet. Hverken NATO eller EU holder noe annet enn en beskyttende diplomatisk hånd over Ukraina i øyeblikket. Men dette kan fort forandre seg.

Ukraina har mye som frister Russland. Krim er et strategisk viktig område som havn for Svartehavsflåten. Basen i Sebastopol gir Russland mulighet til å projisere makt i Midt Østen og i Middelhavet. I det østlige Ukraina er det et industripolitisk tyngdepunkt og et militær-industrielt kompleks som var viktig i Sovjetimperiet. Dette kan Russland på nytt utnytte. En uke etter at Janukovitsj sa nei til EU under EU-toppmøtet i Vilnius landet fire chartrede russiske fly i Kiev. Ut marsjerte viseforsvarsminister Rogozov i spissen for mannsterke ekspertdelegasjoner fra russisk militærindustri. De toget mot strategisk viktige bedrifter, spesielt innen romfart og forsvar der russerne er klar til å sette i gang samarbeid på bred front. Det var bl.a. i Dnepropetrovsk sørøst i Ukraina at Sovjetunionen bygget noen av sine interkontinentale raketter under den kalde krigen. I dag er det gigantiske komplekset en sammenrast ruin der de samme rakettenes kuttes opp i småbiter. Et annet reisemål var Kharkiv der Sovjetunionen gjennom et halvt

århundre fikk smidd sitt gigantiske panservåpen. I dag lider fabrikkene av åndenød. Ukrainsk forsvarsindustri selger bare 7 prosent på hjemmemarkedet mens over 90 prosent går til eksport. Russland er største kunde. Offisersbladet har i høst hatt en serie reportasjer fra området.

Det var betegnende at årets navn i 2013 i Russland var Sergej Glazjev som er Putins rådgiver og utsending til Ukraina. Han hadde hovedansvaret for å svinge pisker over Ukraina og hindre at president Janukovtj underskrev frihandels- og assosiasjonsavtalen med EU i november i fjor og i stedet fikk Ukraina sjaltet inn på det russiske sporet. Det ble et blindspor.

NYTTIGE PÅSKUDD

Beskyttelse av russiske minoriteter utenfor Russlands grenser er en spesialøvelse i Moskva. Nå bruker Putin den russiske minoriteten i Ukraina (17 prosent) for alt den er verdt som påskudd til å intervenere. Forrige gang hensynet til eksil-russere spilte en viktig rolle var da Putin angrep Georgia i 2008 og vristet Sør Ossetia og Abkazia fra den lille Kaukasus-republikken. Russerne utgjorde til sammenligning 1,5 prosent av folkemengden i Georgia.

Georgia var heller ikke første gang Moskva spilte ut minoritetskortet. De store russiske minoritetene i Estland (ca. 25 prosent) og Latvia (ca. 27 prosent) har vært

en kilde til stadige russiske beskyldninger om diskriminering. Dette har pågått helt siden de baltiske landene frigjorde seg selv i 1991 og da særlig siden 2000 da Putin overtok. Mens Jeltsin var mer forsonlig innstilt har Putin prøvd å skape etnisk disharmoni for å undergrave regjeringene. Tiltakene har vært nummeret fra aggresjon. Da Estland flyttet det sovjetiske krigsminnesmerket fra sentrum av Tallinn til utkanten av byen i 2007 utløste det et russisk raseri og ukelange cyberangrep mot banker og statsinstitusjoner, mens Estlands Moskva-ambassade ble beleiret i en uke mens det ble spilt øredøvende militærmusikk fra Stalintiden. En russisk

Russiske soldater
kommer i stadig større
antall inn på Krim
halvøya. Foto: Scanpix.

Russiske tropper rykker inn
på Krim halvøya.

Demonstrantene i Kiev brukte
Molotov-cocktails mot politiet.

delegasjon som kom til Tallinn forlangte at regjeringen skulle gå av. Det gjorde også Stalins utsending Sjdanov i 1940. Da president Ilves midt i krisen i 2007 ble invitert til Det hvite hus av president George W. Bush, truet Komsomolskaja Pravda med invasjon. ("The Pskov division is not far off. A short forced march and Tallinn falls... Who in NATO cares?... The EU will not be able to help you...."). Militærøvelsene Zapad 2008 og Ladoga 2009 tok konkret sikte på å øve hvordan russiske minoriteter i Baltikum skulle få militær støtte. Intervensjonen på Krim er med andre ord en russisk ryggmargsreaksjon..

. Under militærøvelsen Zapad 13, som

pågikk gjennom store deler av fjoråret, øvet massive russiske styrker hvordan NATO-forsterkninger til de baltiske landene skulle avskjæres. Nylig er det avdekket at russiske "Backfire" fly øvet atomangrep mot to svenske mål da Zapad 13 startet ved påsketider.

FARLIG DEMOKRATISERING

Ved å få kontroll over store deler av Ukraina vil Putin ikke bare sikre russisk storhet og armslag for russiske minoriteter, men også håpe og stanse den demokratiske utviklingen i Ukraina og hindre spredning av farlig demokratisk praksis til Hviterussland og Russland selv. På Majdanplassen i Kiev

opptrådte ikke bare ukrainere, men også oppglødde demonstranter fra disse autoritære landene. Da oransjerevolusjonen feide over Ukraina i 2005 var Putin også bekymret for den demokratiske smitten. Med tilfredshet så han at den klappet sammen. Han bør ikke stole for mye på at dette kan gjenta seg.

Ukraina-resonnementet i begynnelsen av analysen stammer fra president Carters sikkerhetspolitiske rådgiver, Zbigniew Brzezinski. Det kan være instruktivt å se på en annen av hans spådommer: Hvis Russland isolerer seg selv risikerer det å bli et halvveis stagnert imperialistisk attergløyme.

UKRAINA: HVA STÅR PÅ SPILL?

Ukraina og Vesten står overfor et valg mellom dårlige alternativer i reaksjonen på Russlands invasjon av Ukraina. Skal økonomiske straffetiltak treffe blink må de rettes mot eliten, ikke den vanlige mann i gata.

Av Lars Ragnar Aalerud Hansen

-Det er skrekkelig å skulle stemme på den ene; skammelig å måtte stemme på den andre, sa min ukrainske venn Sergej. Vi satt i bilen på tur hjem til Baku etter en helgeutflukt til fjellene nord i Aserbajdsjan. Det var tidlig i 2010 og den andre runden av presidentvalget i Ukraina var nær forestående, der valget sto mellom statsminister Julija Tymosjenko fra Fedrelandspartiet og opposisjonskandidaten Viktor Janukovytsj fra Regionspartiet. Men enda mer enn et presidentvalg var dette en folkeavstemning om Oransjerevolusjonen i 2004 som hadde brakt blant annet Tymosjenko til makten på bekostning av Janukovytsj, som ble betraktet som Kremles mann.

Jeg vet ikke hva Sergej stemte. Eller om han stemte. Men da optellingen var ferdig hadde Viktor Janukovytsj vunnet en knepen seier over sin rival. Resten av historien er nå velkjent: Janukovytsj benyttet den politiske makten til å berike sine nærmeste; Tymosjenko tilbrakte tiden i fengsel; og landets demokratiske fremskritt ble gradvis erodert

frem til det hele kokte over sist høst etter at Janukovytsj gjennomførte en politisk snuoperasjon som var radikal selv etter lokal standard.

DÅRLIGE ALTERNATIVER

Sergej oppsummerte i få ord det sørgelige dilemmaet han stod overfor: han måtte velge mellom dårlige alternativer.

Mangelen på gode alternativer er en viktig del av virkeligheten jeg kjenner fra det tidligere Sovjetunionen. Som følge av Russlands invasjon av Ukraina har denne virkeligheten brått kommet langt nærmere: i møte med russisk militær aggresjon kan vi velge mellom dårlige alternativer i vår respons. Dette kan komme til å ha en pris – politisk og økonomisk – også for land som Norge.

Som vanlig er Europa og Vesten preget av en kakofoni av ulike stemmer, der noen tar til orde for en kraftig reaksjon inkludert militære virkemidler for å påføre Russland kostnader mens andre nødig vil gjøre kløften mellom Russland og Vesten enda større. Før en tar stilling til hva som bør være Vestens

og Norges reaksjon kan det være greit å dvele litt ved hva som står på spill.

DEN INTERNASJONALE RETTSORDEN

Først og fremst handler dette om en invasjon av en suveren stat. Jeg klarer ikke se noen nyanser ved akkurat dette. Siden 2008 har mange i Vesten lett med lys og lyfter etter alternative formuleringer for å unnslippe å feste merkelappen "okkupasjon" på Russlands militære tilstedeværelse i de georgiske utbryterrepublikkene Abkhasia og Sør-Ossetia. Dette vil bli langt vanskeligere med Krim: det har ikke vært væpnet strid og ingen kan anføre at ukrainerne skjøt først. Dette er åpenbart et brudd på det kanskje mest grunnleggende prinsippet i den internasjonale orden som selvsagt svekker den internasjonale rettsorden og, ikke minst, tilliten til de løfter Russland selv har avgitt. Vi kan ikke godta at landegrenser endres med makt.

Russlands argumentasjon om beskyttelse av egne borgere og etniske brødre er også særdeles problematisk. Dersom Russland i

den nåværende situasjonen nærer uro for sine etniske brødre i Ukraina har de et vell av muligheter for å håndtere denne situasjonen fra konsulær bistand til egne borgere til internasjonal intervensjon. De kunne tatt spørsmålet til FNs sikkerhetsråd. Og både OSSE og Europarådet har sterke forpliktelser på minoritetsområdet og kunne raskt ha etablert det nødvendige nærvær. Sett i sammenheng med punktet om landegrenser blir dette ekstra problematisk: Vi kan ikke godta at landegrensene må justeres for å sammenfalle med etniske grenser.

SELVTILFREDSHET

Hva betyr så alt dette for Norge og hva bør vi mene?

– *Klokt at flertallet i NATO sto i mot Bush i 2008 og ikke tok Ukraina inn i NATO*, skrev Jonas Gahr Støre på Twitter før helgen. Jeg var rask til å kalle dette dagens mest kyniske tweet. Ikke fordi jeg nødvendigvis er uenig: mange forhold tilsa den gang at dette var prematurt. Men på en dag da Europas største land marsjerer inn i det nest største bør annet enn selvtilfredshet ligge norske politikere på sinnet. Ved siden av de åpenbare folkerettslige forpliktelsene har Russland avgitt spesifikke garantier for Ukrainas sikkerhet da landet oppgav sine atomvåpen. Disse var tydeligvis ikke mye verdt lenger. Er de avtaler og garantier vi selv har tilkjempet oss gjennom langvarig diplomati så solide og urokkelige som vi liker å tro?

Da Russland invaderte Georgia i 2008 var mange raskt ute med å påpeke at Norges forhold til Russland er fundamentalt annerledes enn Georgias og at et tilsvarende scenario er utenkelig i Norge. Det samme kan anføres nå. Jeg er ikke uenig; en invasjon av Finnmark er neppe mer sannsynlig nå enn i fjor. Men denne krigerske fremferden endrer Russland som aktør. Jeg bodde selv i Moskva i 2008 da krigen i Georgia fant sted og kunne iaktta hvordan hele samfunnet endret seg nærmest over natten. Propagandaplakatene kom opp lynraskt og i løpet av få dager var media, kultureliten og, ikke minst, den russiskortodokse kirken mobilisert til støtte for statsapparatet. I et slikt miljø blir meningsfullt samarbeid med Russland langt vanskeligere. Så selv om det bilaterale forholdet er av en annen karakter, må vi holde oss til samme aktør. Og når aktøren endres, endres også dynamikken i det bilaterale forholdet.

Et mer nærliggende og problematisk spørsmål er hva som skjer dersom en tilsvarende situasjon skulle oppstå i Estland eller Latvia. Disse landene har begge betydelige russiske minoriteter og et vanskelig forhold til Russland. Men de er også NATO-medlemmer og nære allierte. Det er nær utenkelig å se for seg en vestlig militær intervensjon i Ukraina. Det er nesten like utenkelig å forestille seg hvordan en tilsvarende situasjon i Baltikum ikke ville utløse en militær reaksjon fra NATO. Uansett hvor ubehagelig det måtte være er dette et scenario vi ikke bare må tenke over, men være politisk og militært forberedt på.

Etter mitt skjønn er den utviklingen vi nå ser også en fundamental utfordring mot Norges grunnleggende linje: å engasjere Russland i forpliktende samarbeid har liten verdi dersom man ikke kan stole på den annen part. Det som fremsto dristig i går ser gjerne dumdristig ut i dag: om norsk deltagelse i Sjtokman-prosjektet var forbundet med risiko før bør den siste utvikling gi grunn til ettertanke. Å ha milliarder av fremtidige skatte kroner bundet opp i russisk velvilje vil neppe øke Norges politiske handlingsrom. Å beholde politisk frihet og handlingsrom kan bety å måtte gi avkall på økonomiske muligheter. Norge er i den privilegerte posisjon at vi har råd til det.

Når alt dette er sagt er det opplagt i norsk interesse å beholde et godt forhold til Russland. Men godt trenger ikke bety nært. Siden Den kalde krigen har målet i det norsk-russiske forholdet vært å utvide samarbeidet på bred front og ansvarliggjøre Russland gjennom forpliktende, avtalebasert samarbeid i håp om at dette ville bidra til en positiv utvikling både i forholdet mellom landene og i Russland. Men håp er ingen strategi. Selvsagt bør Norge håpe på en bedre utvikling i Russland, men frem til dette blir virkelighet bør fokus være å håndtere utfordringene i forholdet snarere enn å bygge ut.

MULIGE TILTAK

I 2010 stilte Ukrainas ledere velgerne overfor et vanskelig valg mellom dårlige alternativer. Nå står Ukrainas ledere selv overfor et nær umulig valg: i skrivende stund kan det se ut til at de må velge mellom en krig de ikke kan vinne og en fred de ikke kan forsvare. Jeg kan vanskelig forestille meg et grellere valg for en interimsregjering som allerede var i

en svært vanskelig posisjon. De fortjener den støtte de kan få.

Men Vesten vil også stå overfor et valg mellom dårlige alternativer. Det blir ikke enkelt å reagere på det Russland har gjort. Utestenging fra G8 er allerede initiert. Mer vil følge. Hva EU-landene konkret vil enes om er vanskelig å spå, men innreisenekt for utvalgte tjenestemenn er et alternativ. Det samme er økonomiske sanksjoner. Dette vil ha en pris både økonomisk og politisk. Norge har god råd, både økonomisk og politisk, og bør bidra til at en vestlig reaksjon er enhetlig og klar.

Noen har argumentert for at mandagens sterke børsfall og fall i rubelkursen vil sette press på Putin fra Russlands oligarkar. Det er lov å håpe, men jeg tror dessverre effekten vil bli den motsatte: de som betyr noe i Russland har ikke sine rubler i den lokale sparebanken. Skal økonomiske straffetiltak treffe blink må de rettes mot eliten, og da er London, Zürich og Nicosia naturlige steder å starte. Dessverre ser det allerede ut til at samholdet svikter i EU når dette temaet kommer opp: det krever vilje og solidaritet fra europeiske politikere å takke nei til store penger i egen valgkrets.

Og det er nettopp vilje og solidaritet som nå behøves i større porsjoner enn tidligere. Enten vi liker det eller ei har Europa blitt et mer utrygt sted i løpet av helga som gikk. Også for Norge. Det bør vi ikke ta lett på.

Akkurat nå kjemper ukrainerne for en sak som angår hele Europa. De bør ikke måtte kjempe alene.

Kommentaren er tidligere publisert på www.minerva.no

FAKTA

LARS RAGNAR AALERUD HANSEN

Lars Ragnar Aalerud Hansen har bakgrunn fra Forsvaret, Utenrikestjenesten og Organisasjonen for Sikkerhet- og Samarbeid i Europa (OSSE). Han er for tiden Fulbright-stipendiat ved The Fletcher School of Law and Diplomacy ved Tufts University i USA.

TOPP MODERNE STORMPANSERVOGNER

I midten av februar rullet den første moderniserte og ombygde norske stormpanservognen CV9030N ut fra fabrikklokalene hos BAE Systems/Hägglunds i Sverige.

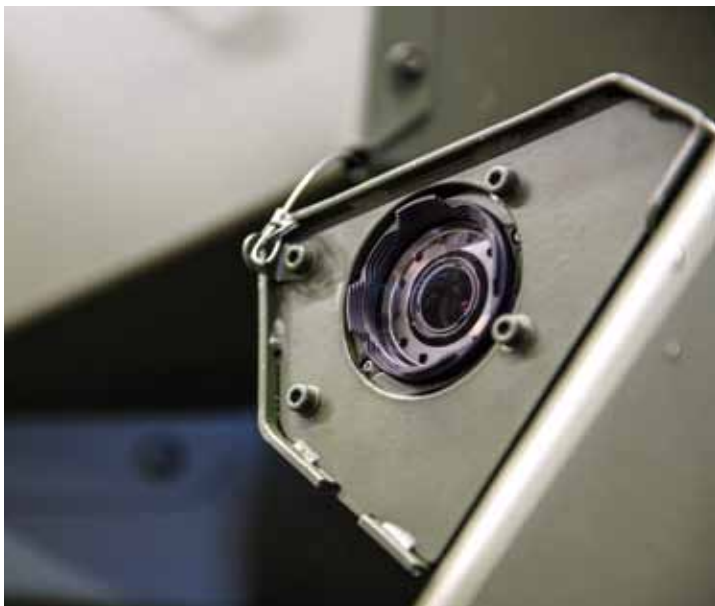
Detaljer og våpensystem på ny vogn.

Detaljer ny CV 9030.

Maskingevær med ekstra beskyttelse.

Optikk godt pakket inn.

Vognens automatkanon og fjernstyrt våpenstasjon (Protector Nordic, levert av Kongsberggruppen).

EINAR HOLST CLAUSEN
FOTO: HÆREN

I 1994 undertegnet Forsvaret kontrakten på 104 CV 9030N stormpanservogner til Hæren. Prislappen var da på 2 milliarder svenske kroner. Etter omstruktureringen av Hæren inntok stormeskadronene posisjonen som panserbataljonens spydspiss. CV9030N har en besetning på 3 mann. Vognkommandør, skytter og vognfører. Bak i vognen er det plass til et fotlag på 8 mann, med ett panservernvåpen og ett maskingevær, i tillegg til normal stridsutrustning. De har

tilgang på skyteskår og periskoper inne i vognen. Til sammen er dette en svært mobil og kompetent stridskapasitet.

Dagens 103 CV 9030N stormpanservogner, oppgraderes nå i Sverige. I tillegg kjøpes det ytterligere 41 nye vogner. Alt i alt med en prislapp på i overkant av 6 milliarder kroner. Generalinspektøren for Hæren, Rune Jakobsen, sier i en kommentar til Offisersbladet at dette er en viktig milepæl, og at det symboliserer starten på en omfattende modernisering av Hærens hovedkampsystemer i årene som kommer.

Den første moderniserte stormpanservogn-

en skal i månedene fremover gjennomgå et grundig testprogram. BAE Hägglunds vil med støtte fra Forsvaret Logistikkorganisasjon (FLO), finne ut om vognen tilfredsstiller de kravene som er satt i kontrakten. I begynnelsen av 2015, ruller de første vognene inn til Hærens våpenskole (HVS). Da starter umiddelbart utdanningen av mannskap og teknikere - i god tid før Hærens nye og topp moderne stormpanservogn tas i bruk i manøverbataljonene. Det er Panserbataljonen som får sine nye vogner først, allerede i august 2015. Deretter Telemark bataljon og Ingeniørbataljonen, i perioden 2016-2017.

TIL HÆREN!

Fra venstre: Predident BAE Systems Hägglunds Tommy Gustafsson-Rask, sjef investeringsstab/FLO generalmajor Dag Hugo Stølan, GIH generalmajor Rune Jakobsen, sjef landkapasiteter/FLO brigader Bjarne Nermo, og prosjektleder kampvognprosjektet/FLO oberst Ragnar Wennevik.

Hærens totalt 144 nye vogner, er fordelt på fem ulike vogntyper. Disse variantene kan deles inn i to kategorier:

- Vogner med tårn (stormpanser, stridsledelse og oppklaring)
- Vogner uten tårn (stormingeniør, multi-transport og bombekaster)

De 144 nye og ombygde panservognene fordeler seg slik:

- 74 stormpanservogner
- 16 stridsledelsesvogner
- 16 stormingeniørvogner
- 15 multirollevogner

21 oppklaringsvogner
2 treningsvogner

Alle vogner med tårn får nytt skrog med mer pansring og fjernstyrte våpenstasjoner (Protector Nordic, levert av Kongsberg-gruppen). Alt dette fører til at kjøretøyene blir drøyt ti tonn tyngre, og vil nå veie rundt 35 tonn. Da trenger man mer «power», og derfor får de en oppgradert motor. Den samme 810 hk Scania-motoren som Danmark og Nederland har i sine CV-90 Mk III.

Vognene vil få en mengde nye sensorer.

Blant annet termisk kjøre- og ryggekamera, navigasjonssystem, laser target pointer, bakkeradar og ulike topp moderne siktemidler. De nye vognene ser mer eller mindre ut som dagens CV 9030N, men representerer en betydelig kapasitetsøkning på ildledning, beskyttelse og nettverkstilpassning. Generalinspektøren for Hæren, generalmajor Rune Jakobsen, legger til at den nye vognen er fulldigitalisert. Med et smil sier han vognen har like mange IP-adresser som en mellomstor bedrift.

Kilder: Hæren og Wikipedia

TIL NYE HØYDER PÅ KUH

Luftmaktseminaret har med sin aktualitet og høye faglige nivå, blitt så populært at mange ikke får plass på Luftforsvarets årlige faglige høydepunkt. Årets tema var «Ledelse av norsk luftmakt – en alliert eller norsk oppgave?»

EINAR HOLST CLAUSEN
FOTO: MORTEN GRANHAUG

Generalinspektøren for Luftforsvaret inviterer, og kadetter med støtte fra Luftkrigsskolens stab, planlegger og gjennomfører dette seminaret som blir stadig mer populært. Det er et kunststykke å overgå seg selv år etter år. Luftmaktseminaret ble i år arrangert for 20. gang, med foredragsholdere fra øverste hylle, nasjonalt og internasjonalt. Med 300 deltagere, samt foredragsholdere og kadetter ved Luftkrigsskolen, måtte foredragene overføres på storskjerm til kadettene fordelt på flere av skolens lokaler.

Sjef Luftkrigsskolen oberst Morten Henriksen, penset innledningsvis inn på det faktum at Luftforsvaret er midt oppe i den største omstillingen i moderne tid, samtidig som Luftforsvaret skal etablere sitt taktiske kommandonivå med nasjonalt luftoperasjonssenter (NAOC) på Reitan. Når vi også vet at overgang til én kampflybase, utfasing av F-16, mottak av F-35, nytt fregatt- og Kystvakt-helikopter NH-90, samt nytt redningshelikopter AW 101, banker på døren, så er Offisersbladet hjertens enig med skolesjefen når han sier at Luftmaktseminaret er et pusterom i en travel hverdag, der man også får tid til hyggelig sosialt samvær.

Forsvarsminister Ine Eriksen Søreide setter tydeligvis pris på både det faglige og det sosiale, for i år deltok hun for femte gang på Luftmaktseminaret. Hun skrøt av Luftmaktseminaret i sitt foredrag, samt den sosiale rammen, og sa spøkefullt at nå blir de ikke kvitt henne så lett.

Blant andre «tyngre» foredragsholdere under årets Luftmaktseminar, kan nevnes professor Janne Haaland Matlary, leder av Utenriks- og Forsvarskomiteen Anniken Huitfeldt, Deputy Commander NATOs Allied Air Command Ramstein generaløytnant Dominique de Longvilliers, sjef FOH generaløytnant Morten Haga Lunde, sjef for det Nederlandske Luftforsvaret generaløytnant Alexander Schnitger, nyhetsanker NRK Christian Borch og Aftenpostenlegenden Per Egil Hegge.

Det blir nærmest umulig å oppsummere hele Luftmaktseminaret og alle foredragsholdere i en artikkel som denne, så det blir heller bilder med utvidede bildetekster denne gang. Luftkrigsskolen har imidlertid lagt ut video-opptak og flere av foredragene, samt tekst på sine hjemmesider. Offisersbladet gratulerer Luftforsvaret og spesielt Luftkrigsskolen for et meget vel gjennomført Luftmaktseminar, med god tematikk og ikke minst godt tilpassede pauser, der deltagere og foredragsholdere fikk tid til benstrekk, forfriskninger og mingling.

Også en Hæren slapp til. Sjef Brigade Nord, brigadesjefen Odin Johannesen fortalte om de erfaringene Hæren har på kommando & kontroll-siden, og da spesielt brigadesjefens erfaringer fra Brigade Nord. Mange valgte å høre på brigadesjefen, som hadde ett av fire foredrag som gikk på samme tid på fire steder på Luftkrigsskolen.

AUGEN!

Stapp full "storstue" på Luftkrigsskolen. Her taler leder av Utenriks- og Forsvarskomiteen Anniken Huitfeldt om hvordan Stortinget ser på Forsvaret og bruken av Forsvaret. Hun fikk også flettet inn ros til rød/grønn regjering, som hun sa sto fjellstøtt på Langtidsmeldingen for Forsvaret. Til venstre en for anledningen dresskledd redaktør som noterer for harde livet.

Forsvarsminister Ine Eriksen Søreide på første benk sammen med Generalinspektøren for Luftforsvaret generalmajor Hannestad og sjef FOH generalløytnant Haga Lunde, som i sitt foredrag var opptatt av den langsiktige politiske utviklingen i vår region/Nord-områdene. Stikkord var Russlands kraftige opprustning, vårt NATO-medlemskap, FOH som operativt nav i Forsvaret, NAOC, og nettverksbasert forsvar (NBF).

Ett av stor-besøkene var generalløytnant De Longvilliers Deputy Commander NATOs Allied Command, Ramstein. Han foredro om hovedutfordringene på kommando og kontroll-siden under luftoperasjoner i fremtiden. Generalløytnanten var til stede under store deler av seminaret, og fikk via hodetelefoner simultanoversatt alt som ble sagt.

Jagerflyger kaptein Per Morten Storengen, holdt et befriende ærlig foredrag, der han kom inn på hvordan man jobber sammen som et team. Han roste teknikerne og presiserte at det er viktig å ta vare på hverandre, men ikke minst seg selv. Foto: Offisersbladet

NRKs nyhetsanker Christan Borch delte av sin kunnskap og mange erfaringer i jobb med blant annet sikkerhets- og alliansepolitikk, samt media-dekningen av dette.

Førstelektor på Luftkrigsskolen Ole Jørgen Maaø, i samtale med Christian Borch. I bakgrunnen sitter superveteranene, også spøkefullt kalt «geriatribenken». Foto: Offisersbladet

Forsvarsministerens tale: Norsk luftmakt som et relevant og effektivt bidrag til NATO. Mye av finansieringen av Forsvaret vil i fremtiden dreie seg om nye kampfly, sa Søreide. Hun ser utfordringer i USAs reduserte fokus på Europa, og det faktum at vi nå må ta betydelig større ansvar for egen sikkerhet. USA er tross alt over 70 % av NATO regnet i budsjett kroner. Hun oppfordret kommandokjeden til å gi henne godt funderte vurderinger, så også om Langtidsmeldingen. Omstilling er nødvendig og gir muligheter, men er krevende sa Statsråden. Hun var også overrasket over at noen så tvil om at det Ørland som blir basen for våre F-35.

STOR NATO-UBÅTØVELS

ØVELSE DYNAMIC MONGOOSE 2014

Under øvelsen som ble gjennomført utenfor kysten på Vestlandet i tidsrommet 14.-21. februar, deltok åtte nasjoner med fartøyer, ubåter fly og personell. Marinefartøyene hadde base på Haakonsvern, og maritime overvåkingsfly og helioptere, opererte fra Sola flystasjon.

Flaggkommandør Stensønes sjef SNMG1 oppdateres på situasjonen.

KNM Thor Heyerdahl og en norsk ubåt i nattet mørket under øvelsen.

Einar Holst Clausen
Kilder: NATO

Dynamic Mongoose 2014 var primært en test av ubåtkapasiteter og interoperabilitet mellom forskjellig nasjoners ubåter og støttefartøyer, i et komplisert stridsscenario, der ubåtene fikk prøve seg både som jaget, og som jeger. Og marineovervåkings-flyene fikk øvet seg i anti-ubåtkrigføring.

Tre ubåter fra Portugal, Norge og Frankrike, underlagt NATO Submarine Command (COMSUBNATO), inngikk i styrken på ti overflatefartøyer fra Norge, Tyskland, Storbritannia, Frankrike og Polen, under commando av Standing NATO Maritime Group one (SNMG-1), nå ledet av Flaggkommandør Nils Andreas Stensønes.

For å skape et komplekst trusselbilde, opererte fire maritime patruljefly og helikoptere fra Frankrike, Tyskland og Storbritannia, ut ifra Sola flystasjon, ledet

av personell fra NATO Maritime Air Command (COMMARAIR), som var midlertidig plassert på Sola under øvelsen. I tillegg stilte Portugal, Canada, Tyskland, Norge og USA, med personell til støtte for COMSUBNATO under øvelsen.

“Sjefen for SNMG-1, flaggkommandør Stensønes, sier i en kommentar etter øvelsen; *I løpet av øvelsen, vokste vi fra to fartøyer til en operativ styrke på 10 fartøyer. Dette demonstrerer hvordan SNMG-1 med letthet kan integrere fartøyer fra våre allierte og øke styrken i forhold til situasjonen og de krav som stilles. Alle nasjonene bidro på en utmerket måte. Jeg tror vi nå har tatt et stort skritt i riktig retning når det gjelder kapasitet på anti-ubåt krigføring, som enkeltfartøyer, som en integrert del av en styrke med fartøyer og fly, som en stridsgruppe*».

FAKTA

Norge 1 ubåt
Portugal 1 ubåt
Frankrike 1 ubåt

Norge KNM Thor Heyerdahl
Tyskland FGS MAGDEBURG
Strbritt. HMS KENT
Frankrike FS PRIMAUGUET
Tyskland FGS HAMBURG
Tyskland FGS AUGSBURG
Tyskland FGS MECKLENBURG-VORPOMMERN
Polen ORP KOSCIUSZKO
Tyskland FGS OLDENBURG
Tyskland FGS FRANKFURT AM MAIN
Frankrike ATL2 MPA
Tyskland 2 x P3C
Storbritt. 2 X MERLIN MK2

Fridtjof Nansen Klasse
KL 130 Klasse
T23 Klasse
F70 Klasse
124 Klasse
121 Klasse
123 Klasse
O.H. Perry Klasse
KL130 Klasse
Auxiliary

MPA
Helikopter

Personell:

Totalt ca 2000
Landbasert: 1.700
Ubåtmannskaper: 200
Luftbasert: 100
I tillegg 300 på Northwood, GB og Sola.

NYTT VÅPENMATERIELL PÅ VEI INN 4

Offisersbladet kjører i samarbeid med Forsvarets Logistikkorganisasjon (FLO), en artikkelserie om nytt våpenmaterieill som anskaffes og er på vei ut til våre avdelinger og soldater. Denne gang tar vi for oss ny laserbelyser med tilleggsutstyr. Bidragsyter denne gang er Tom Patrick Scarlett/major/Prosjektleder FLO Landkapasiteter, Strids- og artilleriinvesteringssesksjonen, overingeniør Frank Vidar Nilsen og kaptein Jan Ove Dahl, samt merkantil saksbehandler Solveig Teigen.

Einar Holst Clausen Foto: FLO

Laserbelyser – LTDI

Prosjektet hadde som oppdrag å komme frem til en laserbelyser (LTDI) som skulle inngå som en integrert del av det allerede eksisterende ildlednings-systemet i Forsvaret (FOI2000). Dette systemet er modulbasert og gjør at man kan fritt benytte og sette sammen de komponenter man ønsker for å dekke sine behov. LP10TL ildledningsinstrument danner kjernen i dette systemet. LTDI gir en økt kapasitet til FOI2000 ved at man nå også kan bruke systemet til å styre laserstyrte våpen inn på sitt mål. Instrumentet har alle funksjoner for å fungere autonomt samtidig som det kan integreres som en fullverdig komponent i FOI2000 systemet.

Laserbelyseren vil erstatte eksisterende laserbelyser i Forsvaret. Systemet er utviklet hos Vinghøg med Thales som underleverandør av belyseren. Prosjektet er et samarbeid mellom FLO og Svenske Försvarets Materielverk. Instrumentet vil innføres i forsvaret 2. kvartal 2014.

TEKNISKE DATA

Størrelse: (LxBxH) 350 x 255 x 145 mm

Vekt: 5.4 kg

Laser avstandsmåler: Min./max. avstand 200/20,000 m Målenøyaktighet ±5 m

Laser belyser: Rekkevidde 10000 meter
Øyeskadelig ut til 45 km

Øyebeskyttelse: Systemet leveres med Oakley SI Ballistic M Frame 3.0 med nødvendige laserfiltere.

See Spot: Rekkevidde 5000meter

Interface: Ethernet 10/100 Mb

Video NTSC/PAL (input and output)
RS422

Batteri: Type BB2590, Li-ion, oppladbart

Oakley SI Ballistic M Frame 3.0 med laserbeskyttelse

Oakley SI Ballistic M Frame 3.0 leveres som del av belysersatsen. Dette er briller som er laget spesielt for militært bruk. Brillene kjøpes inn for å sikre at bruker har nødvendig beskyttelsesutstyr for å kunne betjene belyseren uten risiko for øyeskader. De leveres også med flere typer glass slik at brukeren skal slippe å måtte ha forskjellige typer briller for forskjellig formål. Alle glassene har beskyttelse mot ballistiske fragmenter, støt fra tunge objekter og høyhastighets støt fra små objekter i tillegg til anti dugg coating. Brillenes laserfilter beskytter mot de mest aktuelle laserbølgelengdene som er i bruk i forsvaret i en rekke forskjellige typer materieill.

TEKNISKE DATA

- Plutonite linser
- Permanent anti dugg coating
- Leveres med solbrilleglass 15% synlig lystransmisjon, blanke glass 89% synlig lystransmisjon og konturglass 69% synlig lystransmisjon
- Glass med Laserbeskyttelsesfilter
- UV filter
- Beskyttelse mot ballistiske fragmenter
- Ultra lett ramme
- Full kompatibel med hjelm montert nattforsterkningsutstyr
- Full kompatibel med MICH,ACH,CVD,PASGT og Crye hjelmer
- Enkel løsning for å bytte glass i rammen

Gonio light Enhanced

Dette er en oppgradert versjon av det eksisterende gonio light som er i drift i Forsvaret. Oppgraderingen omfatter blant annet et nytt låsesystem på hendelen, løsning for finjustering i høyde, og justering av mekanikken for å tåle en ekstra komponent (LTDI). I løpet av 2014-2015 vil alle Forsvarets Gonio light oppgraderes.

TEKNISKE DATA

Vinkelmåling horisontalt: Skalainndeling 6 400 streker.

Nøyaktighet 1 strek σ .

Vinkelmåling vertikalt: Måleområde -450 streker til +700 streker.

Nøyaktighet 1 strek σ .

Mål: 330 x 187 x 155 mm.

Vekt: 3,2 kg.

Eksempel på «stack» Sett fra bunnen består denne av følgende komponenter. Taktisk trefot, Gonio light, Termisk kamera, LTDI (laserbelyser og LP10TL (Ildlednings-instrument)). Systemet er trådløst mellom alle komponentene. Det er LP10TL som er master i systemet slik at man trenger kun å operere/se i LP-10. Du kan betjene alle komponentene fra LP-10 og du kan se bildene fra termisk og laserbelyser i LP-10. (termisk og LTDI kan også brukes autonomt uten LP10) «Stacken» kan i tillegg utøkes med å montere gyro i tillegg for økt presisjon på posisjoneringen. Man kan bygge «stacken» etter behov og bruke kun de komponentene man har behov for.

LP10TL Ildledningsinstrument enhanced

På dette instrumentet er det gjort omfattende software oppgraderinger. I løpet av 2014-2015 vil alle Forsvarets LP10TL oppgraderes.

Pan & tilthead

Dette minigonionimeteret er laget for å kunne bruke laserbelyseren i et lett autonomt oppsett med nonieskalaer for avlesning av vinkler. Det har låsehendler for å kunne låse instrumentet i stilling, samt hjul for finjustering i side og høyde. Pan & tilthead er en del av satsen til LTDI.

TEKNISKE DATA

Vekt: <1.37 kg

- Vektbelastning opptil 10 kg
- $\pm 800^\circ$ vertikal grovjustering
- Ubegrenset 6400° horisontal grovjustering
- Uavhengige aksebrems
- $\pm 20^\circ$ vertikal finjustering
- $\pm 45^\circ$ Horisontal finjustering
- Ikke magnetisk konstruksjon

Batteriadapter

Dette er utviklet for å kunne levere strøm til hele FOI 2000 systemet eller kun LTDI. Adapteret er tilpasset BB2590 batterier og leveres sammen med en EMC skjermingspose. Skjermingsposen fungerer i tillegg til EMC skjerming også som en beskyttelse av batteriet for vær og vind i tillegg til å holde batteriet på plass i adapteret. Dette adapteret med pose vil leveres ut til alle Forsvarets FOI2000 system slik at disse kan benytte BB2590 batterier som strømkilde. I tillegg er det gjort oppgraderinger på den eksisterende batteriladeren slik at den nå også kan lade BB2590 batterier ved hjelp av medfølgende adaptere. Oppgraderingen omfatter alle Forsvarets FOI2000 ladere som også vil bli tilført BB2590 adaptere.

TEKNISKE DATA

Vekt: 0.42 kg

Størrelse: (LxBxH) 130x120x65 mm

- Smartbatteri system
- "Snakker" med BB2590 battery and LTDI
- Tillater bruk av to BB2590 batterier for ekstra strøm ved sterk kulde
- Kommer med Shielding Cover for BB2590 battery for EMC skjerming
- Kan gi strøm både til LTDI og FOI2000 systemet

Tilbehør batteriadapter og winter extender" Dette er muligheten til å koble på ekstra batteri slik at man sikrer tilstrekkelig strømforsyning til systemet ved streng kulde.

Markedets mest knallfantastiske bilforsikring!

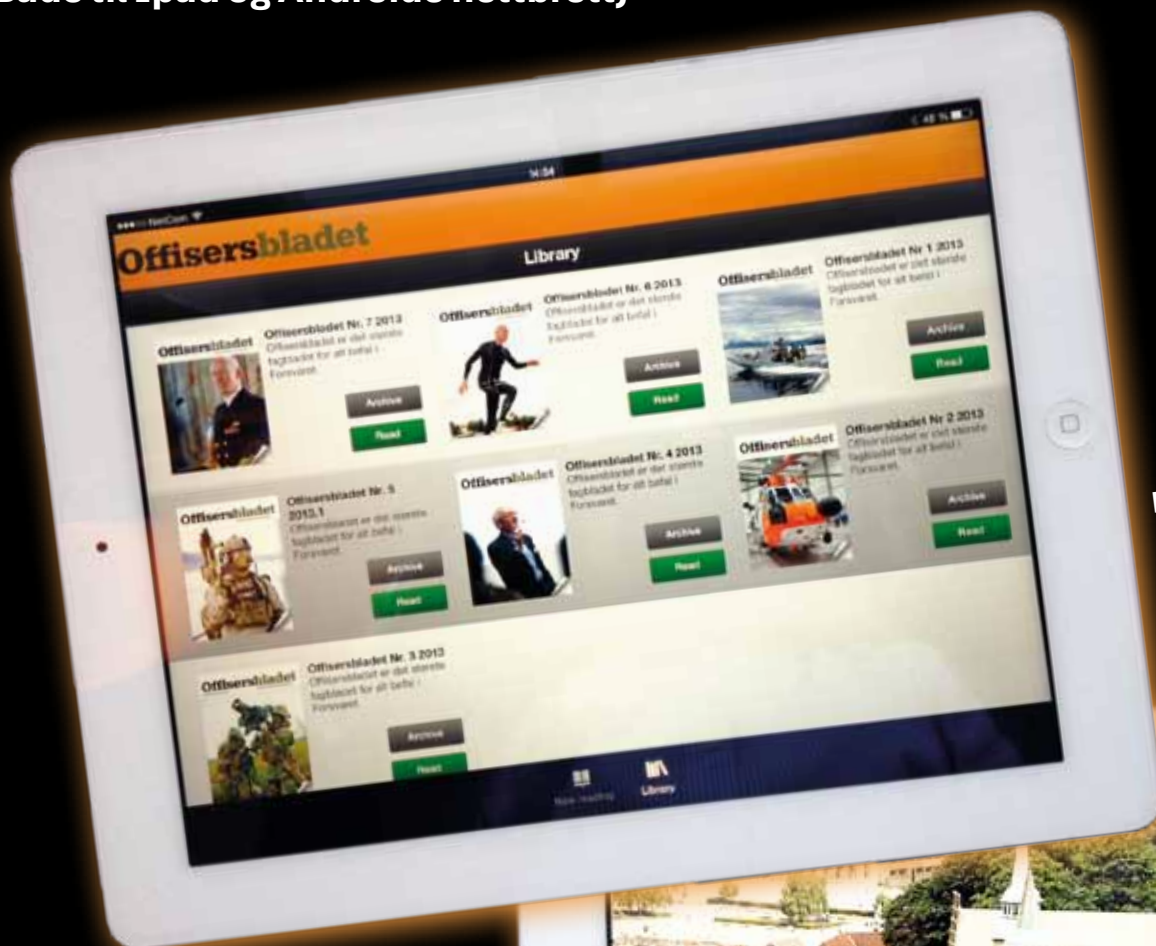
Det å skaffe seg bil behøver ikke bli så veldig dyrt. Som BFO-medlem under 30 år får du opptil 32 % rabatt på bilforsikringen.

Sjekk pris og bestill bilforsikring enkelt på **03100** og les mer på **gjensidige.no/ysknallstart**

Offisersbladets app!

Last ned Offisersbladet-appen til ditt nettbrett nå – få en annerledes leseopplevelse!

(Både til Ipad og Androide nettbrett)

**Last ned utgavene
og du har ditt eget
Offisersbladet-bibliotek.**

**Fremragende bildekvalitet
på lesebrett-utgaven, og
tekstspalter du selv drar
opp med fingeren.**

JEG ER STOLT AV Å JOBBE I FORSVARET

Så skjedde det utenkelige. Min kone, mor til våre to flotte jenter, fikk kreft og døde etter et kort sykeleie. Verden raste sammen for oss tre som sitter igjen. – Hva nå tenkte jeg – hvordan skal dette gå?

KJELL INGE BÆKKEN
ANSATT I FORSVARET

La meg spole tilbake til torsdag 28. mai 2013 hvor jeg akkurat hadde landet med siste fly fra Bodø. Jeg satt på Gardermoen og ventet på bussen til Elverum. – Jeg må ringe hjem tenkte jeg da jeg kom på at min kone Mette hadde vært på gastroskopi samme ettermiddag. Over en stor kopp te satte jeg meg ned og slo nummeret. Jeg hørte det med en gang hun sa hallo i andre enden av røret. Noe var åpenbart galt. Selv om Mette sin plan var ikke å snakke om dette på telefonen skjønte jeg med en gang at det var noe alvorlig, så kom det ordet jeg fryktet – kreft fikk hun frem! Fra det øyeblikket startet en kamp som varte omtrent seks måneder før hun døde 20. november 2013.

Hensikten med artikkelen er ikke å fortelle om vår families tunge kamp mot kreften. Den er ikke unik beklageligvis, mange av våre kollegaer har vært igjennom det samme som oss. Nei, min intensjon er å fortelle dere alle at Forsvaret er en veldig god arbeidsplass når livet går i mot deg og det virkelig røyner på.

Tilbake på Gardermoen begynte tankene å vandre i alle retninger. Rart med det, men slik er vel menneskehjernen? Tårene kom og tusen bekymringer om hvordan Mette skulle klare seg, hva med barna, hva med familie og venner og hva gjør jeg i forhold til jobben? La meg si det klart og tydelig med en gang, jobben var det minste problemet vi hadde.

Når en familie får en slik melding går den i en form for sjokk tror jeg, vi gjorde i alle

fall det. På tross av maktesløsheten og fortvilelsen var vi fra første stund enig om at vi skulle være åpne om dette; vi skulle dele med de som ønsket å lytte til hvordan det var med Mette og oss andre. Etter at nærmeste familie og venner var informert sendte jeg informasjon til min nærmeste sjef og ledelsen i FOH. Jeg tenkte også at det var fornuftig å orientere Generalinspektøren i Hæren og jeg satte også Forsvarsstaben Personellavdelingen på som kopiadressat. I ettertid er jeg svært glad for at vi bestemte oss for å være åpne om sykdommen og for at jeg informerte bredt i Forsvaret. Hvorfor det? Jo, responsen var fantastisk. Masse empati og spørsmål fra alle, hva kan FOH støtte med og like raskt kom samme spørsmål fra Hæren og FSI/P. – Hva kan vi gjøre for deg og din familie? Det var gjengangeren og spørsmålet ble aldri opplevd som et pliktlop eller som noe man bare sier; jeg følte at alle som stilte spørsmålet var oppriktige og at det var hjertet som snakket.

Raskt fant vi ut at sykdommen var av en slik art at pendling mellom landsdeler ikke var en akseptabel løsning. Daværende nestkommanderende, nåværende sjef, Generaløytnant Morte Haga Lunde spurte hvilken løsning jeg kunne tenke meg i forhold til det å jobbe? Jeg skisserte 3 løsninger hvor min foretrukne var at jeg fortsatte i stillingen som nestkommanderende for J3 en periode, men fra et kontor på Tørringmoen. – Ja, da blir det slik sa han. Så enkelt kan det altså gjøres. En byrde var tatt av mine skuldre. En sjef skal ha rak rygg og bøyde knær sa daværende feltprest og kommandørkaptein

Løvenholdt fra Sjøforsvaret en gang. Det er mye visdom i de ordene og jeg opplever at mange i Forsvaret lever etter dette ordtaket.

For en del år siden ble jeg invitert til å skrive et innlegg i et lederskapshefte som Krigsskolen Linderud skulle gi ut. Jeg skrev om min lederfilosofi og i korte trekk gikk artikkelen ut på at du som leder må bry deg, bry deg om individet du er satt til å lede. Jeg følte virkelig at noen brydde seg om meg og min familie når daværende NK FOH la til rette for at jeg kunne ta vare på familien samtidig som jeg kunne fortsette å jobbe, helt eller delvis. GIH gav meg signaler i samme gate, – hva kan Hæren gjøre? Det resulterte i et kontor som sjef for Hærens Våpenskole stilte til rådighet for meg på Tørringmoen. – Når vil du ha kontoret ønsket grenader Hvatum på Våpenskolen å vite? Jeg fortalte ham når jeg ønsket kontoret og når jeg kom dit noen dager senere var det et navneskilt på døra,

kontoret ryddet til det perfekte og ny-kvessede blyanter og ei notatblokk lå klar. Så lite egentlig, men så uendelig betydningsfullt allikevel. Så lite skulle det til for å bringe tårene tilbake i øynene mine igjen. Folk bryr seg jo. Dette er noen få eksempler på at folk bryr seg og det vil føre for langt å ta alle eksemplene på godhet og empati i denne artikkelen, men tro meg, det er mange av dem.

Jeg har kommentert litt om hvordan jeg oppfatter at både Forsvaret som system og lederne i systemet har støttet meg og min familie. I vårt tilfelle har det både virket og det virker fortsatt veldig bra. Det er selvsagt også enkeltpersoner som har vist omsorg og støtte utover det som kan forventes, det er mange av dem. Jeg er klar over at man skal være forsiktig med å dra frem enkeltpersoner i slike historier, men jeg tar sjansen på å utheve noen få allikevel.

Jeg har alltid syntes feltprestene i

Forsvaret har vært flotte mennesker. De har liksom en dimensjon vi andre som også går i uniform ikke har. De har en ro, en klokskap og en erfaring de har ervervet seg gjennom utdanning og tjeneste innen et krevende arbeidsfelt. Slik er det også i Oberstløytnant Knut Espen Høidals tilfelle. Knut Espen og min vei har kryssset hverandre mange ganger. Vi har jobbet sammen på Rena og nå sist på Reitan. Når Mette ble syk og legene var tydelig på at det gikk den gale veien ringte jeg Knut Espen og forhørte meg om han kunne være forrettende prest i begravelsen.

– Ja, kom det umiddelbart tilbake. Ikke et sekunds betenkning. Kontakten og forberedelsene før Mette døde samt en tydelig styrefinger i ryggen på meg på oppløpssiden i planleggingen av begravelsen, fikk meg ned i hvilepuls. Hans nære og personlige vinkling under selve begravelsen gjorde det til en flott dag. Tenk

det, en flott dag i all smerte og sorg! Det har Knut Espen Høidal mesteparten av æren for. Hans samtaler med barna, de aller nærmeste og meg er sikkert vanlig forberedelse før en begravelse. Men, tiden han nyttet over en middag og utallige kopper kaffe er kanskje ikke normale forberedelser og den tiden gjorde oss alle godt slik at vi ble trygge på at vi skulle mestre den tunge dagen som lå foran oss. Som sagt ble dagen så bra som den kunne bli. Etter begravelsen og minnesamværet gikk vi tre som er igjen hjem, slitne og tomme, men nærmest lettet over at det hadde gått så bra. Rart. Forarbeidet min gode venn Knut Espen la ned og en flott begravelse i en fullsatt kirke bidro til en god følelse på tampen av dagen. Jeg tror vi gikk over i en ny fase av sorgarbeidet den kvelden. Takk til Knut Espen for all støtte og for den han er.

Det stopper ikke med disse eksemplene. Systemet fungerer, sjefene har rak rygg og

Kjell-Inge Bækken som oberstløytnant og sjef TMBN.

bøyde knær, personellsystemet støtter opp og alle kollegaene fra inn- og utland som viser empati og støtte har vært formidabel. Eksempler på dette kan være en kollega som kom på døra mi hjemme mens Mette levde. Tidlig en kveld ringte det på og der står Hans Martin og smiler. Han hadde hørt at min kone var syk og han ønsket å vise sin støtte. En annen tidligere kollega, Tor Martin, kom på besøk til jentene og meg noen dager etter at Mette døde. Han ville også høre hvordan det var med oss. Jeg vil også nevne Randi som jobber i kontorbrakka hvor jeg har fått låne kontor. Takk for at du tar deg tid til å snakke med meg, det gjør godt. Det har vært mange slike besøk. Det er ikke lett å tørre og vise medfølelse med noen som har det vondt, vi

kvier oss for det. Jeg vil si at det er flott av dere alle og jeg berømmer motet dere utviser! Det har vært mange innom kontoret på Terningmoen, på telefonen og på mail. Jeg er ikke sikker på at alle vet hvor mye det betyr i en slik situasjon, men vær trygg på at du aldri kan gjøre noe galt hvis du bryr deg. Jeg har for lengst konkludert med at det er mange flotte mennesker i Forsvaret, mennesker som støtter opp når andre sliter.

Hva nå – hvordan skal vi klare dette? Siden Mette ble syk og døde har jeg stilt meg selv det spørsmålet mange ganger. På det personlige planet går det opp og ned for både jentene og meg. På mange måter er det tyngre nå nesten 4 måneder etter at Mette døde. Jeg tror det er naturlig. Alt arbeidet

som følger med når et menneske går bort har jeg gjort unna, livet til de nærmeste går videre og normaliserer seg på en måte. Men, for meg er det slik at jeg nå har bedre tid, tid til å tenke og da kommer mismot og tungsinn. Men, det går det også fordi jeg har tilgang til en ekspert som fortsatt ringer med jevne mellomrom, – det er naturlig det Kjell Inge, det tar den tiden det tar sier Knut Espen. Det har jeg slått meg til ro med og jeg ser dette som en prosess jeg må igjennom uten å skynde på den. Det eneste jeg er sikker på er at vi skal klare dette, jentene og jeg. Livet vil normalisere seg etter hvert.

I alt kaoset har det vært minst én støttemann, Forsvaret. Arbeidsgiver og kollegaer har vært tydelig, støttende,

Som sjef for TMBN var Bækken ofte i medias søkelys.

tilretteleggende og forståelsesfull før, under og etter at min kone gikk bort. Spørsmålet vi kan stille er om vi kan forlange slik støtte? Vi jobber i en bedrift med en kultur hvor vi er vant til lange dager, ugunstige arbeidstider og for mange også deployeringer til andre himmelstrøk. Vi er lojale og vi stiller opp for arbeidsgiveren vår. Slik må det være. Det jeg har oppdaget til det fulle og som jeg prøver å få frem her er at fleksibiliteten og viljen til å stille opp også går andre veien, i betydelig grad. Det gjør livet lettere når alt er som svartest. Det gjør det enklere å finne tilbake til en normal hverdag i en sunn bedrift med gode ledere og med svært mange kollegaer som bryr seg. Jeg er stolt av å jobbe i Forsvaret. Takk!

ICELAND AIR MEET 20

Nesten trehundre mennesker, et tjuetalls fly og en mengde utstyr ble i slutten av januar flydd og sjøtransportert fra Norge, Sverige og Finland over til Island for å gjennomføre en nordisk samtreening. Samtreeningen skjer på samme tid som Norge, på vegne av NATO, har ansvaret for å overvåke og patruljere luftrommet over Island. Tre flotte uker fra 3. til 21. februar med alt fra avskjæringsøvelser til komplekse scenarier under dag- og nattforhold. Første avgang i den Islandske blåtimen og siste landing i stummende mørke.

Sverige deltok med sine JAS Gripen.

På den forlatte Amerikanske basen på Keflavik står fortsatt infrastrukturen.

AV GEIR TORE GRAVDAL

I september 2006 forlot amerikanerne Keflavik Naval Air Station, og overlot bygninger og fasiliteter til det som den gang het Icelandic Defence Agency. Noen omstruktureringer senere driftes den militære delen av basen i dag av Iceland Air Defence System som er en del av den islandske kystvakten. Iceland Air Defence System består av en komplett CRC (Control and Reporting Centre) og fire luftovervåkingsradarer. Dette inngår i NATOs tidligvarslingskjede og varslingsdelen av systemet driftes helkontinuerlig av islandske mannskaper. Fra 2008 har NATOs nasjoner stilt med jagerfly på avskjæringsberedskap på Island som en del av alliansens forpliktelser overfor medlemslandene.

Mye av bygningsmassen som ble overtatt, bestod av boliger og infrastruktur som hadde vært et helamerikansk samfunn, i månelandskapet som preger Reykjaneshalvøya, hvor Keflavik ligger. Mesteparten av disse

bygningene er overdratt til sivile interesser, og benyttes blant annet som studentboliger i tilknytning til universitetet i Reykjavik. Et antall boliger som ligger nærmest flystripen, og benyttes som forelesninger i de periodene NATO har jagerfly tilstede for oppdraget «Airborne surveillance and interception capabilities to meet Iceland's peacetime preparedness needs». Øvrig bygningsmateriell som er beholdt «innenfor gjerdet» består av hangarer, sheltere, kontorbygg og fasiliteter for å støtte luftoperasjoner og vedlikehold.

I år skulle Norge ha ansvaret for jagerflyberedskapen på Island i første kvartal. Finner og svensker ble invitert med for å videreføre og utvikle den samtreeningen de nordiske nasjonene rutinemessig har gjennomført i nordisk luftrom de siste årene. Dette ble planlagt som en trening som fikk navnet «Iceland Air Meet 2014». Luftforsvarets oppdrag på Island ble da bestående av to separate oppdrag. Ett opp-

drag for NATO med jagerflyberedskap og tilhørende CRC-personell for kommando og kontroll, og ett oppdrag som var nordisk samtreening under ledelse av FOH.

Den norske hovedstyrken med seks F-16 og ca. 110 personer var på plass på Island en snau uke før de øvrige nasjonene ankom, slik at NATO representert ved CAOC Udem, kunne godkjenne det norske styrkebidraget med jagerfly og CRC-personell som operativt før samtreeningen tok til. I løpet av denne perioden ble det også mulighet til å se hva nærområdet hadde å by på av opplevelser. En runde rundt «the golden circle» med Thingvellir, geysir, varme kilder og en kald Gullfoss, og deretter en tur i den blå lagune er absolutt å anbefale om man skal slå i hjel et par dager på sagaøya.

I løpet av torsdag 30. og fredag 31. januar kom svenskene med sju JAS-39 Gripen jagerfly og en C-130 transport (TP-84 som svenskene kaller den) som også var utstyrt for luft til luft tanking av de svenske

To av våre F16 takser ut til et nytt oppdrag.

Fra det norske kontrollrommet under øvelsen på Keflavik.

Norsk F 16 takser ut fra shelter. Foto Torbjørn Kjosvold

jagerflyene. En C-17 fra Heavy Airlift Wing ble også benyttet til den svenske transporten. Den finske hovedstyrken ankom fredag 31. januar med fem F-18 Hornet og to CASA 295 med personell. (De sistnevnte flyene returnerte samme dag).

Finnene hadde med skip fått transportert over to NH-90 som foruten trening under uvante forhold, skulle benyttes til å støtte den islandske kystvakten med søk og redningstjeneste. Den islandske kystvakten ivaretar til daglig dette oppdraget med to Super Puma helikoptre, en Dash-8, diverse eget sjøgående materiell og utstrakt bruk av den islandske fiskeflåten.

I tillegg til de nordiske bidragene stilte USAFE med KC-135 tankfly fra Mildenhall og Nederland med en KDC-10 stasjonert på Keflavik (den siste uken) for å drive luft til luft tanking med de norske og finske jagerflyene. En NATO AWACS stasjonert på Ørland deltok også enkelte dager for å utføre taktisk kontroll av COMAO-trening.

(Composite Air Operation- En luftoperasjon som utføres med fly i flere roller for å utføre et oppdrag).

CRCens oppgaver består av luftovervåking, taktisk kontroll av jagerfly og andre tildelte flystyrker samt fungere som en del av kommandokjeden mellom NATO og flystyrkene. I tillegg er CRCen på Island gitt ansvar for å koordinere all bruk av luftrom og søk- og redningstjeneste med de respektive myndigheter. CRCen på Island er spesiell på den måten at den er utstyrt som en CRC, med alle fasiliteter for taktisk kontroll av jagerfly, men daglig bemannet som en ren varslingsstasjon. Island har ingen militære styrker. CRC Loki bemannes av kystvaktpersonell; Mange av disse var tidligere ansatt av amerikanerne som teknikere på utstyret som ble etterlatt. CRC Mågerø fikk i oppdrag å sørge for bemanning av ledelses- og kontrolldelen av CRCen, og i et felles løft med CRC Sørreisa stilte Norge med personell som skulle lede opera-

sjonene i CRCen, kontrollører og varslingspersonell med spesialkompetanse på bruk av datalink.

Amerikanerne forlot Keflavik som en amerikansk forstad, komplett med 110V strømmnett og amerikansk standard på alle strømuttak. Arbeidene med å bytte ut transformatorer, lednings- og kontaktnett er fremdeles ikke slutført i alle henseende da mye av utstyret i CRCen var beregnet på 110V. Islandingene hadde i forbindelse med oppgraderingen av strømmettet midlertidig flyttet CRCen, fra det operasjonsrommet amerikanerne forlot, til lokaler i nabobygget som huser Iceland Software Support Facility. En institusjon som skal vedlikeholde programvaren som benyttes til luftovervåking og til kommando- og kontrollsystemene. I den temporære CRCen hadde islandingene montert samme type utstyr som blant annet benyttes i Norge, Danmark og Nederland for luftovervåking og kontrolloppdrag. Resultatet var en CRC med moderne og kjent utstyr som gjorde opptreningen av det norske CRC-personellet og integreringen av en kontrollseksjon i CRCen til en enkel prosess. I løpet av den første uken fikk personellet trent og testet de prosedyrer som gjorde at jagerflyene kunne settes på beredskap fra fredag før samtreningen startet.

Som en del av styrken stilte våre naboer også med personell til å bemanne CRCen sammen med islandske og norske kolleger. Utstyret som benyttes til luftovervåking og kontroll av jagerfly på CRC Loki på Keflavik er i hovedsak det samme som benyttes i Norge, og som en del av forberedelsene til treningen på Island ble det gjennomført nødvendig opplæring på dette utstyret for svenskene og finnene på CRC Mågerø senhøsten 2013.

Det svenske og finske CRC-personellet fikk sin re-trening på utstyret i CRCen av norsk personell i helgen før samtreningen startet, og det tok ikke lang tid før de fungerte som en integrert del av CRCen.

Avstanden mellom CRCen og briefingfasilitetene til pilotene var så kort at CRCens kontrollører kunne delta på alle briefinger og planleggingsmøter knyttet til oppdragene som ble fløyet. Dette er en meget kosteffektiv måte å skape synergi og god læring på, og i Norge bruker vi en mobil kontrollenhet (ACU – Air Control Unit) for å få samme effekt under større øvelser og når kontrollørene skal spisses i sin utdanning.

Mye av personellet som deltok på samtreningen ble rotert midtveis i perioden slik at flest mulig kunne dra nytte av erfaringene man får ved å delta på en slik deployering. Erfaringer som består i å operere fra (og på) en fremmed base, trene sammen personell fra andre nasjoner som gjør ting litt annerledes, og det å ta inn over seg en kultur som på tross at den ikke er veldig ulik, likevel er annerledes.

Bell 412 tar av etter å ha levert soldater på bakken.

OFFISERSBLADET

Befalets Fellesorganisasjon

Beslutning er fattet!

Så kom det vi alle ventet på. Regjeringens gjennomgang av grunnlaget for Langtidsplanen er i sluttfasen og gjennomgangen viser de store utfordringer Forsvaret står ovenfor. Forsvarssjefen gikk nå nylig til det skritt å anbefale O- alternativet mht aktiviteten på Bodø flystasjon og en avlysning av flyttingen av GIL til Bodø. Offisielt heter det at dette er i tråd med FSJ fagmilitære råd avgitt i 2011. BFOs forståelse er at dette er et uttrykk for at Luftforsvaret er teknisk konkurs og kritisk personell gjør valg som ikke er i overensstemmelse med langtidsplanens forutsetninger. FSJ trekker den konklusjon at situasjonen er så alarmerende at fornuften må få innpass. Langtidsplanens politiske grunnlag har altså spilt falitt. FSJ har vist seg som en klok mann.

Når jeg skriver dette har regjeringen tatt sin beslutning. Denne ble kommunisert på Forsvarsdepartementets hjemmesider, og regjeringen følger i stort FSJ anbefaling. Dette skal tjene flere hensikter. Belastningen på Luftforsvaret letter, FSJ blir hørt i spørsmål som har stor betydning for personellet og Statsrådets budskap i sin årstale i OMS fører til aktiv handling, altså en gjør noe.

La meg fastslå dette. Beslutningen om ikke å flytte GIL nå er en klok beslutning. Det å sikre et tydelig ledelsesfokus på omstillingen i Luftforsvaret er riktig. Imidlertid er det flere spørsmål knyttet til beslutningen om videreføring av QRA på Bodø. Her blir det avgjørende hva FD fører inn i det nye oppdraget til FSJ. Det er viktig at det nå skapes rom for de gode løsningene. Allerede er de ansatte i Bodø under betydelig omstillingspress og da må de nye beslutningene gjøres så gode og personellvennlige som mulig. Jeg opplever en stor vilje og evne til å omstille/ endre Luftforsvaret blant de ansatte. Imidlertid må ikke myndighetene se seg blinde på fremdrift og leveranse i så stor grad at de taper personellens lojalitet, og sette motivasjonene på spill. Manglende motivasjon og frustrasjon kan også gi store konsekvenser for innføringen av et nytt kampfly hvis den viktigste ressursen mangler.

Som det ofte sies, de som har skoen på osv... Det må nå legges opp til nær og god dialog med personellet og alle steiner snus for å sikre en god balanse mellom Forsvarets behov og individets behov. Dette er en dimensjon som fra sentrale beslutningstakere er viet for liten oppmerksomhet. Omstilling koster penger og energi.

Omstilling og fornying av basestrukturen og derav flytting av kapasiteter er tiltak for å frigjøre driftsmidler til høyere prioritert aktivitet. I Luftforsvaret skal endringer legge til rette for et økt driftsnivå i et «nytt» fremtidig kampflyvåpen. Spørsmålet vi må adressere etter hvert er i hvor stor grad påvirker Regjeringens beslutning premisset om å frigjøre de 375mill som de økte driftskostnadene for F-35 kontra F-16 krever?

Dette er det underliggende paradoks i FSJ anbefaling og regjeringens beslutning. Forsvarets driftsøkonomi bedres ikke, og Luftforsvarets driftssituasjon blir faktisk forverret med mindre det følger penger med beslutningen. BFO forutsetter dette. Statsrådets gjennomgang av langtidsplanens økonomiske «godhet» må ha skapt innsikt i det faktum at Forsvaret er underfinansiert ift ambisjonene. Altså endres egentlig ingenting.

Nå er ikke vår rolle å problematisere alt og alltid. Riktige beslutninger skal man bygge oppunder og gi kreditt. Forhåpentligvis bidrar dette til en bedre hverdag i Luftforsvaret. Samtidig må den aksept for de reelle utfordringer og behovet for gode løsninger også gi virkning videre og spesielt nå når Regjeringen skal inn i budsjettdialog mot 2015. Mange uløste spørsmål gjenstår.

BFO er opptatt av at omstillingen av Forsvaret skjer iht de avtaler og lover som regulerer medbestemmelse. Ikke fordi vi ønsker å skape formalistiske hindre for gode løsninger eller stikke kjepper i hjulene. Vi mener oppriktig at medbestemmelse og involvering av de ansattes representanter sikrer de beste løsningene for alle, arbeidsgiver og ansatte. Dette er intensjonene i Hovedavtalen i Staten (HA). Partene i HA har derfor avtalt samarbeidsformer for nettopp å sikre god oppgaveløsning og sikre god ledelse til det beste for alle interessenter. Sågar har partene i HA § 2.4 avtalt regler for hvordan tillitsvalgte skal delta der Forsvaret forbereder anbefalinger/råd som grunnlag for politisk behandling. Arbeidsgiver skal sørge for at de tillitsvalgte får anledning til å uttale seg. Dette har vi god tradisjon for i Forsvaret, denne avtalen ble f.eks lagt til grunn ifm med FMR i 2011.

Dette valgte FSJ ikke å legge til rette for i denne saken, noe BFO sterkt beklager. BFO har ikke mottatt noe informasjon fra Forsvaret og kjenner som sådan ikke til grunnlaget for den anbefalingen FSJ har gitt. Dette beklager vi sterkt. Konsekvensen er jo at FSJ ikke har overholdt sine partsplikter og derigjennom brutt Hovedavtalen i Staten og vi ikke kan ivareta våre medlemmers behov for forutsigbarhet og informasjon om egen arbeidssituasjon. Jeg kan håpe dette var en glipp og at dette ikke var et signal for hvordan samarbeidet skal virke i Forsvaret. Vi har med noen unntak hatt en tilfredsstillende medbestemmelsestradisjon i Forsvaret. Det er mitt inntrykk at FSJ ønsker at dette skal videreføres og ser verdien av en velordnet dialog med utgangspunkt i de avtaler som binder partene. Utfordringen med en annen utvikling er en glidende bevegelse mot en situasjon der vi kan se konturene av et demokratisk underskudd i partsrelasjonen.

Slik BFO leser HA har vi et gjensidig ansvar for velfungerende partsrelasjoner. BFO mener vi tar vårt ansvar!

Eivind Røvde Solberg
Leder BFO

En modernisert befalsordning (BO) – bedre eller billigere befall?

Gjennom arbeidet med kompetansemeldingen, det forberedende arbeidet til denne og merknadene fra utenriks og forsvarskomiteen er det gitt et godt grunnlag for utvikling av en tidsriktig og varig befalsordning. BFO har over lang tid vært særlig opptatt av at BO må utvikles og tilpasses til dagens virkelighet. De valg og endringer som ble gjort i 2005 gjennom lov om personell og innføringen av avdelingsbefal som skulle bidra til større kontinuitet og bedre kompetanse på lavere nivå har ikke funnet sin plass på en god måte.

Både gjennom forstudien til kompetansemeldingen og i meldingen pekes det på en ubalanse når det gjelder mulighet for horisontal karriere, forutsigbarhet for den enkelte, mer erfarent befall på lavere nivå og for høy turnover generelt. Mange av disse utfordringene ble adressert gjennom arbeidet med ny/revidert befalsordningen i Røksund utvalget i 2002. Og endringene som kom i 2005 skulle rette opp disse utfordringene. I dag står vi på mange måter i samme situasjon og det er de samme utfordringene som igjen skal rettes opp.

Innføringen av et NATO-tilpasset befallssystem med OR og OF grader, større fokus på HR som en strategisk ressurs, en helhetlig HR strategi, effektive systemer for forvaltning og utvikling og gjennomgang av Forsvarets lønssystem er noen av områdene som skal løse innsatsforsvarets utfordringer. Alt dette og mye mer er tydelig beskrevet og listet gjennom St. Meld. 14.

Gjennom innstillingen til kompetansemeldingen, innstilling 384 S (2012-2013), er det særlig to forhold BFO vært opptatt av. For det første er betydningen av den militære profesjon vektlagt og for det andre er det viktig å gjennomføre en faktisk kompetanseanalyse. Utenriks og forsvarskomiteen understreker at det fagmilitære perspektivet må tillegges vekt og at en gjennomgripende kompetanseanalyse gir en oversikt over hvilke kompetanse som er påkrevd. Det er videre de reelle behov som skal tillegges vekt. Så tror vi egentlig på det?

De som treffes av dette er individene, enhetene og avdelingene som hver dag løser oppdrag hjemme og ute. De som er en del av innsatsforsvaret i fred, krise og krig. BFO har i sine kommentarer til meldingen og ovenfor UF komiteen understreket at befalsordningen må balansere individets plikter og rettigheter. Det å skape balanse mellom hva organisasjonen har behov for og hvordan dette tilpasset opp mot individets behov blir derfor avgjørende i det videre arbeidet. Så lang har det i stor grad handlet om de fine ordene og store vyene om hvordan en modernisert befalsordning skal løse alle utfordringene. Lite eller ingen ting er sagt om hva dette skal inneholde. Det å endre modeller og innretninger er i utgangspunktet ikke så vanskelig, men om det er dette som skal sikre god rekruttering, økt mangfold og utvikling av fagmilitær kompetanse for å sikre den militære profesjonen er uvisst.

BFO mener at det er nye modeller og systemer med et innhold som bygger oppunder økt rekruttering, legger til rette for mangfold og forutsigbarhet både for den enkelte og organisasjonen som er løsningen. Og her er det innholdet, vilkårene, rammeverket og forvaltningene som virkelig betyr noe. Uten dette vil systemer og modeller bli fattige og tomme skall som gir lite mening. Et konkret eksempel er å skape forutsigbarhet. Gjennom litt over ni år med avdelingsbefal er det vist tydelig at individets behov for forutsigbarhet er sterk og ofte en av hovedårsakene til at den enkelte gir seg før aldersgrensen på 35 år. Derfor må en ny modernisert befalsordning ha noe annet for å sikre stå tid på lavere nivå og økt kontinuitet. Behovet for den enkelte er ikke avgang, men fast tilsetting. Der det er behov for avgang kan dette innføres og tilpasses med incentiver og ordninger. Mange andre land har dette som en pensjon som kommer tidligere og som ikke er en full pensjon, men en start på noe annet med et sikkerhetsnett for den innsatsen som er utført.

BFO mener at for å modernisere befalsordningen må en tro på det tidløse som dagens BO har i seg, samtidig som en er villig til å ta nødvendige steg for å sikre målsettingene som kompetansemeldingen har i seg for å sikre framtidig rekruttering og kompetansetilfang. Hybrid-modeller som ikke tar innover seg utviklingen i et framtidig arbeidsliv, og kommende generasjoner, og som ikke balanserer individets behov for rettigheter og plikter, vil raskt ende opp i noe som ikke er velfungerende.

Jens B Jahren
Nestleder BFO

OMSTILLINGSBREV 2/14

Forsvarsminister Ine Marie Søreide Eriksen ønsket en gjennomgang av situasjonen i luftforsvaret for å se om forutsetningene for omstillingstiltakene hadde endret seg fra da beslutningen ble fattet i Stortinget. Nå utsetter hun flytting av Luftforsvarsstaben til 2020 og Bodø videreføres som operasjonsbase for QRA F-16 ut flyenes levetid. Utover ovenstående gjennomfører Forsvaret sine aktiviteter ifh til vedtatte virksomhetsplaner, dog med en følelse av at ambisjonene er noe redusert. I perioden har vi hatt YS Stats tariffkonferanse, HATA-møter, lederskifte i FHAMU og vi har evaluert samarbeidet i 2013.

YS STATS KONFERANSEN

BFO stilte mannsterk opp på konferansen som er oppstarten på årets lønnsoppgjør. YS Statsleder Pål Arnesen hadde hentet inn to statsråder, Personaldirektøren i Staten og flere andre tyngre aktører innenfor tariff pensjon. Pål Arnesen hadde mange forventninger til den nye regjeringen og hadde mange og klare innspill på forhold som innvirker på våre medlemmer. Foruten forhold knyttet til forenkling av mål og rapporteringsrutiner, hovedtariffoppgjør, tok han for seg pensjon, særaldersgrenser og de tillitsvalgte medvirkning og medbestemmelse. Nedenfor gir vi en stikkords-tilbakemelding fra bidragsytternes hovedbudskap.

Statsråd Jan Tore Sanner (Kommunal og fornyingsdepartementet)

Generell innledning med vektlegging av de lovnader regjeringen har gitt, herunder vektla betydningen av samarbeidet mellom regjeringen og de ansatte/tillitsvalgte. Eksemplifiserte digitalisering av tinglysningspapirer som et forbedringspotensial (5000 tinglysningsdokumenter hver dag blir 16 mill ark pr år, herunder masse kjøring og unødig bruk av papir). Alle underlagte etater skal jakte på "tidstyver", hva kan vi gjøre enklere og frigjøre ressurser til andre formål. Vi kan ikke fjerne all rapportering, resultatkrav og mål, men det kan gjøres betydelig enklere. Tok også tak i noen av funnene i Gjörvkommissjonen etter hendelsen 22/7 og sa vi gjør noe med det man kan gjøre noe med. Det må være rom for ledelse i staten, herunder samordning, samarbeid og bruk av IKT.

Statens Personaldirektør

Merethe Foss Liverud

Personaldirektøren har et godt og utviklet samarbeid med organisasjonene og fremhevet trepartssamarbeidet som sikrer en felles forståelse av situasjonen. Hun er opptatt av en god arbeidsgiverpolitikk og sa at en forutsetning er at både leder og tillitsvalgt kjenner avtaleverket. Partene må føre en forsvarlig lønnspolitikk og man legger frontfaget til grunn for lønnsoppgjørene. Staten skal ikke være lønnsledende og er følgelig frontfaget i offentlig sektor, derfor er staten først ute. Oppstartsdato hovedtariffoppgjøret 7/4, generelle tillegg og tillegg på tabellene, samt lokale oppgjør. Mulig med en forhandlingsløsning om vi alle har Holden III rapporten som grunnlag. I dag er det 3.9 ansatt bak hver pensjonist og vi går mot en situasjon hvor dette endres til 2.2 yrkesaktiv bak hver pensjonist. Dette er en krevende utfordring i årene som kommer og må løses i fellesskap.

Statsråd Robert Eriksson (Arbeids- og sosialdepartementet)

Arbeidslivet har verneregler som skal sikre at arbeidstakerne ivaretas i et HMS-perspektiv. Dagens familieliv og krav i arbeidslivet gjør at vi må ha større fleksibilitet i arbeidslivet. Arbeidslivet må tilpasses dagens familiestruktur med dine, mine og fellesbarn. Det gode familiearbeidslivet skapes sammen med de tillitsvalgte. Regjeringens hovedpolitikk er faste arbeidsplasser, men vi må gjøre bruk av midlertidig tilsatte mer fleksibelt iht arbeidsmiljølovens regler. Han stiller spørsmål om hva slags kompetanse skal vi ha i fremtiden og sier selv at det er nærmest umulig å si nå. Vi vet

ganske mye og derfor vil han nedsette et arbeidslivsutvalg (før sommeren) for å se på hva vi kan gjøre i i tiden som kommer. I disse dager behandler vi i Forsvarssektoren kompetansereformen og anbefalingene fra denne skal være klar høsten 2014, så vi ligger et hestehode foran de øvrige i statlig sektor.

Regjeringen skal se på aldersgrensene i arbeidslivet. Det er så mye som er endret, at det er grunn til å vurdere dette på nytt. Hva som er riktig for dagens og framtidens arbeidsliv må vurderes og besluttes, men han ønsker ikke grenser som stempler folk ut av arbeidslivet. Pensjon er knyttet til respektive aldersgrenser og baseres på pensjonsreformen, hvor man kan kombinere pensjon og inntekt. Den fordelene har man ikke i offentlig sektor og det ønsker han i samarbeid med organisasjonene å se på. Hvordan dette vil innvirke for oss i Forsvaret er for tidlig å si, men vi har våre klare meninger om hva som gagnar staten, Forsvaret og de ansatte best.

YS leder Jorunn Berland

Jorunn Berland tok for seg utfordringer sett fra eget ståsted og først tok hun opp IA-avtalen og sa at denne må videreføres. Alle ønsker en ny avtale og da er det bare spørsmål om innhold og tid før vi er i mål. (IA-avtalen underskrives i dag 4.mars – se egen sak). Hun fulgte opp statsråd Erikssons meninger om pensjon og aldersgrenser. Dagens aldersgrense på 70 bør heves til 75 år og knyttet dette til arbeidsmiljøloven som skal sikre arbeidstakerne sosial velferd og påse at virksomheten skal organisere bedriftene hensiktsmessig og lønnsomt. Mellom linjene kunne vi lese at pensjon ønskes som et tema i årets hovedtariffoppgjør. I tillegg

► Leder YS Stat Pål Arnesen åpnet en spennende konferanse med mye innhold og topp foredragsholdere.

► Sjef FLO Petter Jansen takket Stabsmusikken med blomster, for flotte kulturelle musikkinnslag.

tok hun programmessig opp likestilling og sa at det fortsatt er slik kvinner tar større ansvar hjemme og i så måte har vi en utfordring en likelønnsutfordring. Hun sa det er viktig at norsk næringsliv gis tilfredsstillende rammevilkår og fremhevet at dialogen mellom de enkelte forbund og YS skal bli enda bedre ifh til næringspolitikk.

HATA-MØTE LOKALISERING AV FPVS

23.januar var partene innkalt for å drøfte arbeidsgivers utkast til anbefaling mht framtidig lokalisering av lokalisering av Forsvarets personell- og vernepliktssenter. I hovedsak dreier dette seg om en flytting av gamle Forsvarets Personelltjenester (FPT) til Hamar, samlokalisering i Oslo eller en delt løsning. Nå hadde arbeidsgiver kun ett utgangspunkt for sitt utkast og det var samlokalisering i Oslo i eide lokaler. Den vurderingen er vi enige i, tatt utgangspunkt i at gamle FPT egentlig var en del av Forsvarsstaben, men ble organisert som en egen DIF da Forsvarsdepartementet (FD) bestemte at FST ikke skulle ha mer enn 184 årsverk. Det er hevet over tvil at en lokalisering av gamle FPT til Hamar vil gi utfordringer for forvaltning og samvirke på sentralt nivå og det er vanskelig å se at dette kan gi stordriftsfordeler. BFO kan også leve med en delt løsning, hvor deler av HR-senteret inkluderes i gamle FPT og lokaliseres til Oslo. Da FPVS utredet lokaliseringen, var det ikke tilgjengelig lokaler i Oslo-området, men i ettertid har FD sagt at det ikke er utenkelig at Myntgata eller andre eide bygg kan benyttes dersom dette gir beste løsning, også økonomisk. Forsvarssjefen har pt enda ikke fått arbeidsgruppens anbefaling da gruppen fortsatt har en del arbeid igjen mht økonomi.

KURSDAG FHAMU

Det var Leder FHAMU Eivind Røvde Solberg som ønsket å følge opp temaet mobbing og uønsket seksuell oppmerksomhet, en mangeårig utfordring i Forsvaret, som både er vanskelig å adressere og få enkeltmennesker til å forholde seg til, slik at kultur og adferd endres. En av årsakene var at Forsvaret ble

► Kari Nordberg fikk betydelig takk for det arbeidet hun, hennes medhjelpere og FLO hadde nedlagt for å legge forholdene til rette for et knirkefritt arrangement. Her ser vi ny sjef Forsvarsstab Generaløyntant Erik Gustavson, Kari Nordberg, Leder FHAMU Eivind R Solberg og Forsvarets hovedverneombud Roger Jakobsen som også ledet oss gjennom kursdagen på en vennlig og profesjonell måte.

fremstilt i pressen som verste gutten i klassen når det gjaldt disse temaene. Nå viste deg seg at denne fremstillingen var tuftet på gale fakta, men de ble aldri dementert. Funn fra siste års medarbeiderundersøkelse og siste års vernepliktsundersøkelse viser at mobbing og uønsket seksuell oppmerksomhet utfordrer oss på holdninger, etikk og ledelse, samt våre verdier som organisasjon. Dette er helt sentrale faktorer i et godt arbeidsmiljø og i lys av det faktum at vi står foran innføring av kjønnsnøytral verneplikt mente leder FHAMU at det er avgjørende at Forsvarets ledelse viser et personlig engasjement. I godt samarbeid med HMS-prosess ble temaene for FHAMUs kursdag besluttet og kurset planlagt. Kursdagen ble åpnet med musikalsk innslag av Stabsmusikken og deretter en velkomsttale av sjef FLO Petter Jansen.

Rolad Linaker ledet debatten om gjennomføring

Kursdagen ble lagt opp med faglig påfyll fra forsker Frank Brundtland Steder fra Forsvarets forskningsinstitutt som stilte opp med mentometerknapper og ca 45 deltakere kunne besvare et stort antall spørsmål og disse satt på

mange måter agendaen for dagen. Så fikk vi oppdatering fra TMO ved Eirik Natlandsmyr, HMS-prosess ved Lars Toftegård fra hhv verneplikts- og medarbeiderundersøkelsen, før Forsvarsstaben ved Per Thomas Bøe listet opp noen planlagte tiltak for veien videre. Så var det tid for et lengre gruppearbeid som skulle besvare eller komme med forslag på 13 definerte spørsmål innenfor tema mobbing, trakassering og uønsket seksuell oppmerksomhet. Det artige var at gruppene leverte og innspill vil bli innarbeidet i Forsvarsstaben videre plan for å optimalisere arbeidsmiljøet i Forsvaret. Kursdagen ble avsluttet med en lengre plenumsdebatt, med velkvalifiserte panelledtakere under kyndig ledelse av den nye Ombudsmannen for Forsvaret, Roald Linaker. Senere på kvelden var det festmiddag med kulturelt innsalg fra en lokal sanggruppe og deltakerne fikk anledning til å diskutere dagens opplevelser og andre ting av interesse.

Konklusjon fra arbeidsgruppen som forberedte kursdagen

Temaet var spennende og vi i arbeidsgruppa (Oddhild Borge, Lars Toftegård, Reino Ottesen, Roger Jakobsen, Eirik Natlandsmyr og Ragnar

► Petter Jansen ønsker 45 deltakere velkommen til FLO og Kjeller.

► Ny ombudsmann for Forsvaret Roald Linaker tok på seg oppgaven med å være debattleder, en oppgave han løste veldig bra på sin ledige og inkluderende væremåte. Han inkluderte salen og utfordret panelet med forskjellige problemstillinger.

HVA SKJER?

Dahl) var litt engstelig for at deltakerne ikke ville tørre å ta de vanskelige debattene, men engstelsen var unødvendig. Det gledelige var at her var forsvarrets øverste ledelse på militær og sivil side, tillitsvalgte, hovedverneombud, bedriftshelsetjenesten og de vernepliktige enige om de store linjene. I min enkle tankegang er det da bare å gå ut og framsnakke det positive arbeidsmiljøet og ta tak i de tilfeller man ser av mobbing og uønsket seksuell oppmerksomhet, men den blir kanskje litt for enkel – uansett den positive erfaringen er vi er enige om kurs og retning. Vertsavdeling var FLO og med en særdeles engasjert Kari Nordberg med mannskap ble kurset og møtedagen gjennomført på Kjeller til karakteren 6.

FHAMU-MØTE NR 2/2014

Eivind avsluttet sin andre periode som leder FHAMU 5.februar, et verv han i to perioder har hatt i totalt 3 år. Eivind har uten tvil bidratt til at utvalget har behandlet saker som berører Forsvarets arbeidsmiljø, helse-, miljø- og sikkerhet på en slik måte, at rådene kunne følges opp av Forsvarssjefen. Eivind presiserte betydningen av det arbeidet som utvalget gjør og utfordret på en positiv måte Sjef Forsvarsstab Erik Gustavson, til å følge opp og videreutvikle FHAMU til det redskapet det er ment å være, både som et rådgivende og besluttsende utvalg. Eivind fikk med seg godord og blomster fra FST og utvalget ved Oddhild Borge før han overleverte lederskapet for Forsvarets hovedarbeidsmiljøutvalg til ny sjef Forsvarsstab Generaløyntnant Erik Gustavson. Applausen som fulgte vitner om at Eivind har hatt betydelig tillit som leder FHAMU, samtidig som Erik fikk en flott mottakelse som ny leder. La det være sagt først som sist, ny sjef Forsvarsstab ledet møte fra sak nr 2 og fikk både diskusjoner og forslag til gode vedtak fra utvalget. Med den myndighet sjef Forsvarsstab har, kan Erik Gustavsons inntreden som leder FHAMU, få et videre løft av det overordnede arbeidsmiljøet i Forsvaret.

Saker behandlet på FHAMU-møte nr 2-2014
Nedenfor har jeg referert noen av sakene som ble behandlet.

Status oppfølging av garnisonshelsetjenesten
Utfordringen her var for lav bemanning av sanitetssoldater med ny sjef FSAN har bestemt at det skal tas grep for å øke antall sanitetssoldater på sykestuene. Volum og kvalitet på framtidig allmenhelsetjeneste vil bli avklart i samarbeid med Forsvarsgrenene. FSAN vil bedre kontakten med lokale sjefer og Forsvarets operative miljø. Plan legges frem for FHAMU i juni 2014.

Etablering av fjernarbeidsplasser

Denne saken berører mange pendlere i Tromsøområdet etter at fjernarbeidsplassene på Langnes ble nedlagt. Nå etableres det et miljø for fjernarbeidsplasser på Sydspissen i Tromsø og det er kun snakk om kort tid før dette er klart.

Radonmåling i Forsvaret – oppfølging.

Forsvarsbygg har gjennomført radonmålinger i et stort antall bygg i Forsvaret, nå også i Forsvarets boliger. Foreløpige resultater viser forhøyede radonverdier i ca 30 % av bygningene og her er tiltak iverksatt. De som er eksponert blir tilskrevet direkte. FHAMU ga honnør til Forsvarsbygg og anbefalte at denne saken skulle behandles i alle AMUer i Forsvaret.

Omstillingen i Luftforsvaret

Status ble gitt av brigader Atle Bastiansen. Luftforsvaret har god kontroll og kommunikasjon med de enkelte avdelinger og ga en usminket tilbakemelding til FHAMU om status Erfaringene så langt er kompetansetap på enkelte områder (særlig teknisk miljø), frustrasjon ifm EBA (manglende/midlertidighet), stort informasjonsbehov, jobbstress (arbeidsbelastning, manglende forutsigbarhet, usikkerhet/utrygghet og uklare arbeidsoppgaver) og økonomi. (Nå er situasjonen bedret noe, i det regjeringen har utsatt flyttingen av GIL og vidreføring av Bodø som QRA-base ut F-16 flyenes levetid).

Sammensetningen av FHAMU

Utover dette behandlet FHAMU en forespørsel fra UNIO om å bli medlem av utvalget, men her ville arbeidstakerorganisasjonene ha betenkingstid, da dette åpenbart vil ha prinsipiell betydning for dagens sammensetning.

Nedleggelse av Forsvarets sikkerhetsutvalg (FSU)

Dette var et utvalg som ble opprettet for noen år siden, som et underutvalg til FHAMU, men har i prinsippet aldri vært i funksjon. Dette skyldes

at Sj Forsvarsstab etablerte Forsvarssjefens råd for operativ sikkerhet (FROS), som i prinsippet behandlet de samme sakene på vegne av FHAMU. Utvalget foreslo at Forsvarets hovedverneombud skulle være medlem av dette utvalget og ikke bare observatør og med den endringen anbefalte FHAMU at FSU nedlegges.

Prosjekt idè – sikkerhetsstyring i FIF

Dette er en prosjekt idè, som var anbefalt av FST/P og oversendt Forsvarsdepartementet for godkjenning. Prosjektet skal dekke den teknologiske understøttelse av sikkerhetsarbeidets prosesser og utnyttelsen av organisasjonen i et totalperspektiv. I praksis vil prosjektet ivareta områder som ikke dekkes av Prosjekt 2813 og 2814. Under denne saken ble det litt temperatur, da prosjektet vil kreve ytterligere ressurser fra Forsvarsgrenene og mente at saken burde vært fremmet FHAMU før oversendelse til FD. Siden saken allerede var oversendt til FD, tok FHAMU saken til orientering.

HATA DRØFTING AV VIRKEMIDLER LUFT

19.februar var det HATA-møte og vi drøftet nye virkemidler for Luftforsvaret. Denne gangen var det behov for egne virkemidler for å motivere personell til å flytte til Trondheimsområde. La det være sagt at de to nye tiltakene som ble bestemt er positivt for personellet, men de kommer for sent ifh til å motvirke motstand mot flytting ved omorganisering i Forsvaret. Jeg er forundret over at Luftforsvaret velger å foreslå tiltak etter hvert som behovene oppstår, fremfor at vi i fellesskap hadde kommet frem til en vel fungerende tiltakspakke, som skulle gjelde hele Luftforsvaret uansett når endringen skulle skje eller om tiltakene skulle motivere til å flytte eller bli igjen. Da tenker jeg på Rygge, Gardermoen, Bodø, Sørreisa, Mågerøy i tillegg til Ørland. Vel slik ble det ikke. I korthet blir de nye virkemidlene nye punkter i den tidligere utgitte avtalen for bruk av særskilte virkemidler ved omstillingen i Forsvaret i perioden 2013-2016.

Dekning av merutgifter til husleie i leid sivil bolig i Trondheimsområdet

Dette blir et nytt punkt (3.2.1) i ovennevnte avtale med følgende ordlyd: Dekning av merutgifter til husleie i sivil bolig i inntil 3 år etter

► Her overlater en fornøyd og takknemlig Eivind R Solberg lederskapet av FHAM til sjef Forsvarsstab Generaløyntnant Erik Gustavson.

► Eivind åpnet FHAMU og overlot lederskapet til Erik Gustavson som sak 1. Da ble det stolbytte og Erik ledet resten av FHAMU-møte på en god og profesjonell måte.

► Fra FHAMU-møte DIFer.

pkt 5.6.4.3 i Særvtale om merutgiftsdekning, ulempe- og risikokompensasjon for Forsvaret, kan gis arbeidstakere som flytter med og som leier sivil bolig i Trondheimsområdet. Dette gjelder arbeidstakere som arbeidsgiver vurderer som sentrale i omstillingsprosessen og som det er nødvendig å stimulere til å flytte med. Virkemiddelet gjelder ikke for personell som kommer inn i organisasjonen på ordinær disponering/tilsetting.

Merutgiftene til husleie beregnes etter Forsvarets leiepriser for familieboliger av tilsvarende størrelse i Trondheim boområdet. Dekning av merutgifter innberettes for fordelsbeskatning, og det ytes ikke kompensasjon for markedstilpasset husleie. Det forutsettes ikke at personellet søker tildeling av Forsvarets boliger i Trondheim eller Ørland boområde før virkemidlet kan utbetales. Virkemidlet kan kun nyttes av berørt personell ifm omstillingen og som endrer tjenestested til Ørland. Bruk av virkemiddelet avgjøres av GIL.

Særskilt lønnstilskudd

Dette blir et nytt punkt (3.8.1) i ovennevnte avtale med følgende ordlyd: Arbeidstakere som flytter med og som anskaffer seg egen bolig i Trondheimsområdet kan få utbetalt et særskilt lønnstilskudd i inntil 3 år. Dette gjelder arbeidstakere som arbeidsgiver vurderer som sentrale i omstillingsprosessen og som det er nødvendig å stimulere til å flytte med. Virkemiddelet gjelder ikke for personell som kommer inn i organisasjonen på ordinær disponering/tilsetting. Det kan gis inntil kr 3000.- pr mnd/kr 36 000.- årlig. Lønnstilskuddet er ikke pensjonsgivende i SPK, men inngår i feriepengegrunnlaget. Tillegget kan gis i tillegg til ekstra lønnstilskudd etter avtalens pkt 3.8 Bruk av virkemiddelet avgjøres av GIL.

EVALUERE SAMARBEIDET FST/ORG

26.februar var det tid for evaluering av samarbeidet som har vært på DIF-nivå, basert på referat fra gjennomførte evalueringsmøter og en evaluering av det sentrale samarbeidet mellom Forsvarsstaben og de sentrale organisasjonene.

Inntrykk fra DIFene

Det positive er at vi nærmer oss målet om at alle

DIFene skal etterleve Hovedavtalen og gjennomfører erfaringsmøter i samsvar med Tilpasningsavtalen. De fleste fremhever informasjons- og samarbeidsavtalen som noe positivt og flere forslag til endring er blitt fremmet. Dette er positivt. I HV var det kun ett arbeidsområdet (Distrikt) som hadde gjennomført evalueringsmøte. Sett med BFOs øyne mangler det noen korrigerende tiltak for å sikre at DIFene behandler saker som skal behandles på høyere nivå på samme tid og måte, slik at partene sentralt kan møtes med bakgrunn i resultatene fra lokalt nivå. Følgende DIF-sjefer deltok på evalueringsmøtene i samsvar med reglene i Hovedavtalen: FAKT, FRA, Hæren, FPK, FHS, LOS, FLASjøforsvaret, FPVS (VPV), HV, (FLO avholder møte senere for å få det til å klaffe med kalenderen til sjef FLO). De øvrige DIF-sjefene har tydeligvis en utfordring ifm til finne plass til et møte nedfelt i Hovedavtalen. Her er det snakk om ett møte, som kan planlegges ett år i forveien, enten er sjefene for hardt belastet eller så har de prioritert møtet bort. Begge deler er like galt. I sum mener BFO at samarbeidet på DIF nivå fungerer godt, men saker som skal behandles på høyere nivå blir ikke gjenstand for inkludering av HTV, her har DIFene et betydelig forbedringspotensiale.

Samarbeid på sentralt nivå

Forsvarssjefen deltok heller ikke på møte, til tross for at Hovedavtalen er klar på dette punkt. Når sjef P i tillegg var sykemeldt, fikk NK P Brigader Trond Kotte oppgaven å løse oss igjennom evalueringen. Arbeidsgiver fremhevet Son-seminaret som omhandlet medbestemmelse i staten, samt tariff som noe svært positivt. Det at vi i Forsvaret er blitt enige om å gjennomføre et samarbeidsseminar med tema virksamhetsplan i slutten av mai 2014. Arbeidsgiver fremhever fastlønnsordningen som noe positivt og de har forsøkt å etablere faste og velfungerende medbestemmelse på sentralt nivå gjennom:

- OU-referansegruppemøter
- Faste HA/TA-møter
- Faste møter med Sj P og FSJ
- Invitasjon til uformelle møter etter organisasjonenes ønske/behov
- Arbeidet med den sentrale Informasjons- og samarbeidsavtalen.

BFO ga sin tilbakemelding gjennom å påpeke

hva vi synes har fungert bra og hvor vi har et forbedringspotensiale. Vi fremhevet en god dialog med P-forvaltningen, inklusive rådsbehandling og behandling av enkeltsaker. FST oppleves å søke etter de gode løsningene i tyngre P-saker. Samarbeidet med HMS-prosess har vært svært godt, men dette har sikkert noe med at leder BFO også har innehatt vervet som leder FHAMU. Vi har også god kommunikasjon med tariffsidene, men her opplever vi unødige trenering/og litt lite løsningsorientert. OU-referansegruppe er et godt fora for utveksling av informasjon. God involvering mht Forsvarsbudsjett og Fsj virksomhetsplan på sentralt nivå, men innspill fra lokalt nivå er fraværende og fungerer ikke i samsvar med intensjonene i HA/TA. Dette skyldes i stor grad hvordan dette er omtalt/avtalt i de enkelte lokale IS-avtaler. Her trenger vi en felles forståelse av behovet og bidra til at alle DIFene behandler dette likt.

Periodevis fravær av reell medbestemmelse, har mange ganger ført til unødige konfrontasjoner. Fastlønnslovnssavtalen (OTV-avtalen) har skapt mye støy mellom partene og vi opplever at fastlønnsavtalen er en ønsket situasjon av FST, men ikke nødvendigvis i resten av Forsvaret. Info/samarbeidsavtalen er et verktøy vi trenger, men vi trenger mest av alt tid til å snakke sammen utfordringer, roller og forskjellige behov for å utvikle samarbeidet videre. Problemstillinger knyttet til HA 2.4 (der sjefen forbereder uttalelse til høyere nivå som kan innvirke på de ansattes arbeidsmiljø mv). Det er viktig at disse sakene fanges opp og gjøres til gjenstand for dialog mellom partene. BFO etterlyste behov for hyppigere kontakt med sjef P og FSJ. I dag virker dette noe tilfeldig, særlig etterlyses fora med noen lengre varighet som gir større rom for dypere diskusjoner og meningsutvekslinger. Liten kontakt på ledernivå fører til at vi utvikler samarbeidet med FD i større og større grad. Det skal sies at samarbeidet bedret seg etter Son-seminaret og vi er nå inne i en periode hvor det synes som om vi har en felles oppfatning av utfordringer og behovet for gjensidig støtte og hverandres behov. Vi ser frem til samarbeidsseminaret i mai, som har temaet virksomhetsplan og hvordan vi skal samarbeide i årene som kommer.

Ragnar.dahl@bfo.no

► Seniorrådgiver Marit Evenstad og Oberstløytnant Frode Minge loset oss gjennom nye virkemidler for Luftforsvaret.

► Brigader Trond Kotte og Kommandør Vidar Tollefsen ledet evalueringen av samarbeidet på DIF-nivå og samarbeidet på sentralt nivå på en rolig og inkluderende måte.

BFOs INFOMASJONSUKE I NORD!

BFO BESØKTE GRENSEJEGERNE!

BFO har i løpet av de siste tre dagene besøkt GSV/Høybuktmoen, med stands i spisemessa, rundtur til grensestasjonene Svanvik, Skogfoss og Elvenes.

BFOs ansatte og tillitsvalgte har hatt lange og gode samtaler med de ansatte om saker som opptar de, samt ikke minst orientert om hva BFO er opptatt av for tiden.

Det var mange spørsmål, og til vår store forundring, oppdager vi at deler av innholdet i ATF som vi vet treffer mange av de ansatte på GSV, er ukjent for dem.

Det vi kan si etter vår rundtur, er at de vi har truffet og snakket med, nå er meget godt orientert om de deler av ATF de lurte på, eller var usikre på.

Tekst Grethe Bergersen Foto Even Mølmschaug

► OTV Indre Østland Grethe Bergersen og OTV Vest John Strømseng på BFO-stand i messa på GSV.

BFO INFORMERTE PÅ ANDØYA!

Tirsdag 11. februar gjennomførte BFO en informasjonsdag med aktuell informasjon for medlemmer og andre inviterte på Andøya flystasjon. Selve besøket startet med en BFO-stand i kantina, slik at ansatte på Andøya flystasjon fikk en uformell prat med OTV Gunnar Eide og OTV Hans Petter Myrseth. Deretter ble det gjennomført en felles samling/møte med medlemmer i stabsbygget til 133 luftving. Gunnar Eide åpnet showet ved å gi en god og klar orientering om BFO og de grunnprinsipper som gjelder. I tillegg orienterte Gunnar litt om BFOs kongress i 2014, samt en liten runde rundt forsikringer, og de muligheter som ligger innenfor dette domenet som BFO medlem.

Deretter overtok Hans Petter podiet, og orienterte om viktige saker som befalsordning, ATF og vårens lønnsoppgjør. Alt i alt skapte orienteringen grunnlag for gode diskusjoner, og flere ulike problemstillinger, og spesielt ATF'en skapte engasjement. Etter møtet med medlemmene, fikk Gunnar og Hans Petter en god og konstruktiv samtale med sjef 133 Luftving, oberst Gerhard Larsen. Budskapet fra sjefen var rimelig klart, på Andøya er stemningen god og det leveres operativ evne som aldri før, til tross for knappe ressurser.

Tekst & Foto: Hans Petter Myrseth

► God BFO-stemming på Andøya!

BFO-SAMLING PÅ FLA I HARSTAD

Mandag 10. februar gjennomført BFO en samling for medlemmer og andre inviterte på Forsvarets lønnsadministrasjon i Harstad. BFO-uken i Troms og Finnmark var igang! Med nestleder BFO Jens Jahren, OTV Gunnar Eide og OTV Hans Petter Myrseth til stede, ble det gjennomført en felles orientering om dagsaktuelle temaer som BFO er med å påvirke.

Først av alt klarte Gunnar Eide å sette scenen ved å trekke frem BFO som organisasjon, og ikke minst hva BFO står for. I den forbindelse ble det fokusert på BFOs grunnpilarer som styrke, uavhengighet og samarbeid. På denne måten er det enklere for tilhørerne og forstå hvilken rolle og påvirkning BFO egentlig har.

Stafettpinnen ble deretter overtatt av nestleder Jens Jahren som i sin orientering tok opp temaer som befalsordning, ATF og vårens lønnsoppgjør. Høyst dagsaktuelle temaer som skapte bra engasjement blant de fremmøtte. Møtet i Harstad er starten på en BFO profilerings- og orienteringsuke, der BFO er til stede markerer styrke i hele Troms og Finnmark.

Tekst & Foto: Hans Petter Myrseth

► OTV BFO Gunnar Lie Eide orienterer de FLA-ansatte.

BFO MØTTE ANSATTE PÅ BANAK

Forhandlingsleder Ragnar Dahl, økonomileder Mona Audne og områdetillitsvalgt Morten Granhaug, brukte mandag den 10. februar på Banak flystasjon, til orientering om aktuelle saker i tiden. De ansatte ved 330-skvadronen avdeling Banak fikk en «brief» om BFO og hva som rører seg i fagforeningsverdenen. Mandag kveld ble alle ansatte invitert til «pensjonsbrief» med BFOs ekspert på pensjon, Ragnar Dahl. På kvelden planla BFO-teamet de påfølgende to dager, hvor veien gikk til Garnisonen i Sør- Varanger g Porsangermoen.

Tekst & Foto: Morten Granhaug

► De ansatte var meget fornøyd med briefen de fikk.

BFO PÅ SETERMOEN-BARDUFLOSS

Klokken syv om morgnen den 12. februar, møtte de ansatte i ledelsesbygget i Setermoen Garnison en godt bemannet BFO-stand!

BFO var tidlig på plass i Setermoen garnison. De ansatte i ledelsesbygget ble møtt med kaffe og nystekte vafler. Og med på kjøpet fikk de aktuell informasjon og svar på det måtte ha av spørsmål. Det var mange innom den godt bemannede standen, og alle gikk videre til dagens gjøremål, med en større bevissthet om aktuelle saker, og den jobben BFO faktisk gjør for de ansatte.

Litt ut på dagen, forflyttet «teamet» seg til Istindportalen på Bardufoss med sin BFO-stand, samtidig som det også ble etablert en stand i Rustadmessa. Det ble gjennomført samtaler med lokale tillitsvalgte i kinosalen i Istindportalen, og et allmøte for alle, senere på dagen. Også her fikk de gleden av fersk kaffe og munngodt.

Oppmøte var meget bra, og informasjonen ble svært godt mottatt. BFO med sine mange ansatte, tok seg også tid til å besøke 339 skvadron og 337 skvadron på Bardufoss, noe som ble satt pris på. Alt i alt en meget god BFO-dag, både for oss og de ansatte!

► BFO-orientering i kinosalen i Istindportalen Bardufoss, og fra stand på Setermoen.

MEGET GOD BFO-DAG PÅ SKJOLD!

BFO markerte seg godt på Skjold tirsdag den 11. februar. De fleste avdelinger ble besøkt, for å få status, og for å svare på eventuelle spørsmål de ansatte måtte ha. BFO hadde stand i messa både til lunch og middag. Milrab, som BFO har en meget god medlemsavtale med, var også til stede med masse interessant utstyr. Her var det kø foran materiellet som var utstilt. Alle som hadde spørsmål til BFOs «teamet», fikk kvalifiserte svar der og da, og med et BFO-vaffelhjerte til de som ønsket det.

BFO stilte mannsterke på Skjold med leder BFO Eivind Røvde Solberg (og senere på dagen også nestleder BFO Jens Jahren), samt både OTVer, redaktøren for Offisersbladet, og flere tillitsvalgte. BFOs ledelse gjennomførte samtaler med bataljonssjefene og de lokale tillitsvalgte. Det ble gitt en orientering til alle ansatte om aktuelle saker i tiden.

Tilbakemeldingene etter endt dag på Skjold var enstemmig – personellet var imponert over BFOs markering av sin styrke. Det må vi si oss enig i, da BFO med sine 26 ansatte, også vil være til stede på de fleste tjenestesteder i Troms og Finnmark på samme tid i løpet av uke 7, med tilsvarende informasjonsopplegg!

► BFO-delegasjonen tok seg god tid til å besøke kompanienes klargjøringshaller og kontorfasiliteter. Her får kompanisjefen et "BFO-besøk".

SETERMOEN-BARDUFLOSS IGJEN!

Torsdag 13. februar var nært sagt hele BFOs sekretariat vært på farten i området Setermoen/Bardufoss. Sekretariatet var primært til stede i Bygg-Molund på Setermoen, med stand med vafler, fra ca 07:00 på morgenen. Samtidig hadde BFO tillitsvalgte i spisemessene på Bardufoss og på Setermoen.

Gunnar Lie Eide, Even Mølmshaug og Hans Petter Myrseth var å treffe på Sørreisa. Det ble meldt om god stemning fra alle som var ute i «teigen», og også denne dagen fikk BFO nye medlemmer. Samtidig har BFO tatt et viktig HMS-ansvar, ved å sjekke at røykvarslere og brannalarm i Bygg-Molund i Setermoen leir virker (vaffeljern med kullsvilde vafler var årsaken). Vi gjør alt for å ta vare på medlemmene.

► Godt oppmøte på allmøte på Setermoen, hvor de fikk info med stor sannhetsgehalt!

► BFO-vaflen slår godt an!

BFOs INFOMASJONSUKE I NORD!

KONTAKTINFO BFO

FUNKSJON	NAVN	OMRÅDE	MOBIL	KONTOR	E-POST
Leder	Eivind R Solberg		934 08 550		eivind.solberg@bfo.no
Nestleder	Jens B Jahren		930 05 202		jens.jahren@bfo.no
Forhandlingsleder	Tom Skyrud	Medbest	437 87 648		tom.skyrud@bfo.no
Forhandlingsleder	Ragnar Dahl	Medbest	934 98 520		ragnar.dahl@bfo.no
Forhandlingsleder	Even Mølmshaug	Tariff	990 94 678		even.molmshaug@bfo.no
Kompetanseutvikler	Lars Omberg	BFO-skolen	920 91 238		lars.omberg@bfo.no
Sekretariatsleder	Arild Helgesen		934 99 445		arild.helgesen@bfo.no
IT Drift- og arkiv ansvarlig	Kyrre Felde		970 99 880		kyrre.felde@bfo.no
Konsulent medlemsreg./forsikr.	Mona Eriksen Rudberg		924 28 698		mona.rudberg@bfo.no
Økonomileder	Mona Skansen Audne		957 50 165		mona.audne@bfo.no
Leder kommunikasjonsavd.	Rune Rudberg	Kom.avd	934 20 377		rune.rudberg@bfo.no
Markeds- og web ansvarlig	Lars Kristian Danielsen	Kom.avd	905 85 355		lars.danielsen@bfo.no
Rekrutteringsansvarlig	Lars-Andreas Irgens	Kom.avd	988 82 958		lars.irgens@bfo.no
Redaktør Offisersbladet	Einar Holst Clausen	Offisersbladet	928 14 251		offisersbladet@bfo.no
	Sentralbord siv		23 10 02 20	23 10 02 20	
	Sentralbord mil		0510 5694	0510 5694	
	Telefaks siv		23 10 02 25	23 10 02 25	
	Telefaks mil		0510 5655	0510 5655	

OMRÅDETILLITSVALGTE

TELEFONER

FUNKSJON	NAVN	MIL	SIV	MOB	FAKS	E-POST
OTV Nord-Norge	Gunnar Lie Eide	0575-2368	77 11 23 68	400 29 791	76 11 23 69	gunnar.lie.eide@bfo.no
OTV-Midt-Norge	Morten Granhaug	0550-5232	73 99 52 32	928 11 172	73 99 52 33	morten.granhaug@bfo.no
OTV-Midt-Norge	Hans Petter Myrseth	0565-7394	75 53 73 94	909 98 298	75 53 73 95	hans.myrseth@bfo.no
OTV Vest	John L Strømseng	0540-3486	55 50 34 86	926 24 550	55 50 34 87	john.stromseng@bfo.no
OTV Indre Østland	Håvard Støle	0502-2077	64 40 20 77	404 71 718		havard.stole@bfo.no
OTV Indre Østland	Grethe Bergersen			452 49 410		grethe.bergersen@bfo.no
OTV Viken	Pål A Sævik	0510-9433	23 09 94 33	928 17 119	23 09 94 10	paal.savik@bfo.no
OTV Viken	Tor Gunnar Framnes	0510-9779	23 09 97 79	930 53 744	23 09 98 00	tor.framnes@bfo.no
OTV Utland	Tor Gunnar Framnes	0510-9779	23 09 97 79	930 53 744	23 09 98 00	tor.framnes@bfo.no

BFO SETTER DAGSORDEN!

Beholder man tillegg i henhold til arbeidsplan i forbindelse med intops-beordring?

Forsvarsstaben har etter god dialog, og påtrykk fra BFO kommet frem til at følgende skal legges til grunn:

Med hjemmel i ATF punkt 16.1.3 beholdes tillegg etter inngått arbeidsplan i inntil 14 dager ved midlertidige beordringer. Beordring til en internasjonal operasjon er en midlertidig beordring. Dette betyr at personellet tilkommer både tillegg etter intops. avtalen og inngått arbeidsplan i inntil 14 dager, ref. pkt. under.

I ATF 16.1.3 STÅR DET Å LESE:

«ved midlertidige beordringer bibeholdes ikke ATF tillegg fra det faste tjenestestedet utover gjeldende arbeidsplanperiode (14 dager)». Dette vil for eksempel gjelde personell som i dag er ombord på KNM Helge Ingstad.

Lars Omberg/Forhandlingsleder BFO

STATUS INTOPS-AVTALEN

Her følger en kort status om reforhandling av Særavtale for tjenestegjøring i internasjonale operasjoner.

Partene har påbegynt forhandlinger om revisjon av Særavtale for tjenestegjøring i internasjonale operasjoner. Partene har behov for ytterligere tid i forbindelse med reforhandlingene.

Partene har intensjon om slutføring av reforhandlingen innen mai 2014.

Eksisterende avtale gjelder inntil videre. Ny avtale gjelder fra det tidspunkt partene er enige om.

FERIESAKEN – UAKSEPTABELT AV FD

FD har brukt uakseptabel lang tid på å komme frem til en løsning som partene kan enes om i «Feriesaken».

Ombudsmannen for Forsvaret har tilskrevet Forsvarsdepartementet for å få løst saken om velferdstap etter Ferieloven. Forsvaret likestiller permisjon og rekreasjonsdager med ferie og utbetaler ikke lengre lovfestet kompensasjon for manglende ferieavvikling.

Ombudsmannen for Forsvaret vil nå legge ytterligere press på FD for å få bragt denne saken til en avslutning.

BFO har ovenfor Forsvaret vært svært tydelige på at permisjon og rekreasjonsdager er nødvendig i forbindelse med gjennomføring av krevende oppdrag. Dette er ikke under noen omstendighet å betrakte som ferie for den enkelte.

I ombudsmannens redegjørelse fremgår det helt klart at det jfr ferielovens § 14. er helt klart at erstatning må utbetales når man ikke får avviklet ferie slik loven beskriver. BFO ser meget positivt på at Ombudsmannen for Forsvaret fortsetter å opprettholde presset i denne saken.

Med bakgrunn i den tolkningen både Forsvaret og FD så langt har lagt til grunn i dette spørsmålet, har BFO også ført dette fram som et eksplisitt krav i reforhandlingene av særavtalen som er pågående.

BFO forventer nå at Forsvarsministeren i dialog med Ombudsmannen for Forsvaret tar tak i denne problemstillingen og rydder opp.

Lars Omberg

Forhandlingsleder BFO

BFO ER BEKYMRET FOR KADETTENES RETTIGHETER

BFO ser med bekymring på kadetters rettigheter i forhold til klageadgang relatert til skoleresultater og relegering.

Dagens regelverk gir etter BFO sin oppfatning ikke tilstrekkelige rettigheter.

Forsvarets skoler, herunder Forsvarets Høyskole og Krigsskolene har siden 2005 / 2006 vært underlagt høyskoleloven. Avtalen som gir Forsvarets skoler akkreditering innebærer flere unntak fra høyskoleloven, deriblant kravet om en uavhengig klagenemnd ved klagesaker.

Etter det BFO erfarer har Forsvaret ikke en ensrettet forvaltningspraksis innen dette området i dag, og Forsvarets interne regelverk gir heller ikke en tilstrekkelig beskrivelse av hvordan klagesaker skal behandles.

Forsvarets kadetter står dermed betydelig svakere stilt enn elever ved ordinære Høgskoler, hva angår muligheter til en uavhengig klageadgang.

BFO vil med bakgrunn i dette fremme en bekymringsmelding til NOKUT, samt i tillegg ta initiativ til en intern gjennomgang med Forsvarets ledelse.

Tekst: Lars Omberg, Foto: Forsvaret

NY IA-AVTALE SIGNERT 4. MARS

–Vi endrer fokus fra skjemaer og stivbeinte regler og over på enkeltmennesker, sier arbeids- og sosialminister Robert Eriksson om den nye IA-avtalen.

Regjeringen og hovedorganisasjonene i arbeidslivet underskrev 4. mars en ny Intensjonsavtale for et mer inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen).

IA-avtalen inngås for perioden 4. mars 2014 – 31. desember 2018. Avtalen innebærer betydelige forenklinger i reglene for oppfølging av sykmeldte. IA-avtalen er et viktig virkemiddel for å oppnå overordnede mål i arbeids- og sosialpolitikken. Gode resultater fra IA-arbeidet sørger for at flere kommer inn i arbeidslivet, og hindrer at de som er innenfor faller ut.

FORENKLINGER I REGLENE FOR OPPFØLGING AV SYKMELDTE:

Oppfølgingsplan etter 4 uker ønskes videreført, og det skal fortsatt utarbeides for alle sykmeldte. Likevel presiseres det nå at det kan være unødvendig når arbeidstakere er delvis sykmeldt. Planen skal fortsatt formidles til sykmelder, rent praktisk enten ved at arbeidsgiver sender planensom før eller ved at den ansatte tar med seg planen til legen. Dialogmøte innen sju uker foreslås i utgangspunktet for 100% sykmeldte. For delvis sykmeldte kun når arbeidsgiver, arbeidstaker eller sykmelder anser det hensiktsmessig. Sykmelder skal innkalles til "dialogmøte 1" når både arbeidsgiver og arbeidstaker, eller arbeidstakeralene ønsker det.

Det presiseres at dialogmøtene først og fremst er en arena for arbeidsgiver og arbeidstaker. Annen kompetanse kal bare trekkes inn når det er reelt behov for det. Krav om at bedriftshelsetjenesten må delta i dialogmøter foreslås opphevet. Arbeids- og velferdsetaten, bedriftshelsetjenesten eller andre relevante aktører kan innkalles til møtet dersom arbeidsgiver eller arbeidstaker ønsker det. Dersom arbeidstaker ønsker det, kan tillitsvalgt/verneombud, som i dag, også være med på møtet

Rapportering fra arbeidsgiver til Arbeids- og velferdsetaten etter 9 uker oppheves. Departementet foreslår på denne bakgrunn, at krav til denne type dokumentasjon presiseres i arbeidsmiljøloven § 4-6 nytt femte ledd.

Det presiseres at dialogmøte i regi av Arbeids- og velferdsetaten innen 26 ukers sykmelding kan avholdes tidligere dersom en av aktørene krever dette.

FJERNER FLERE SANKSJONER

Ingen sanksjoner fra NAV overfor arbeidsgivere som ikke følger opp sine plikter. Arbeidstilsynet skal fortsatt føre systemrettet risikobasert tilsyn, og vil kunne følge opp med reaksjoner.

Ingen sanksjoner overfor sykmelder som ikke deltar i dialogmøter.

Dersom det er behov for reaksjoner, vil dette kunne ilegges av helsemyndighetene etter helsepersonelloven.

Ingen sanksjoner mot sykmeldere som ikke gjennomfører obligatorisk kurs i sykmeldingsarbeid.

Ragnar.dahl@bfo.no

ATF BRUDD

BFO reagerer sterkt på Forsvarsstabens instruksjon av avdelingene vedrørende ATF. Tolkningsmøtet endte i brudd! Uenigheten går på bruk av øvelse på timesbasis i kombinasjon med andre kompensasjonsformer. BFO er svært uenig i den kreative måten FST tilsynelatende forsøker å spare penger på.

Generelt opplever BFO at vi stadig oftere får tilbakemeldinger om bruk av ATF som etter BFO sin mening, ikke er i henhold til den enigheten og intensjonene som lå til grunn når BFO signerte avtalen med Forsvaret. BFO kommer fortløpende til å kreve tolkninger av avtalen etter hvert som vi får informasjon om at avtalen brukes og tolkes på en måte som er utenfor det vi opplever var enigheten partene imellom. BFO starter nå forberedelsene med å ta dette bruddet inn til en eventuell arbeidsrettsak.

Tekst: Even Mølmsaug

Kunnskap er makt!

BEFALSSKOLEELEVER PÅ POPULÆR ALPINTUR MED BFO!

En flott samling unge BFO'ere!

BFOs OTV/løytnant Håvard Støle var primus motor for skihelgen i Trysil.

Krigsveteran Jørg Lian snakker med elevene om krig etik og lederskap.

Pizza og noe å drikke på, smaker alltid godt etter en lang dag i bakkene.

Hvordan gikk dette? Friske takter og fullt trøkk.

Alle befalsskolene i Indre Østlands teig har over to helger vært samlet til spennende BFO-skihelger. Først ut var HBS Kp A, akkompagnert av BESO Landsstyre da turen gikk til Trysil. Dernest fikk HBS Kp B og C, samt FIH og FEH gleden av å være med på tur til Lillehammer og Hafjell.

Felles for begge puljer var at helgen startet med foredrag og samtaler med eksplosiveksperter og BFO'ere, Jørg Lian fra Forsvarets Spesialkommando. Jørg har blitt tildelt Krigskorset med sverd for sin innsats i Afghanistan. Hans eksklusive foredrag holdt alle elever lys våkne, på tross av at klokken nærmet seg 22:00, og dreide seg om lederskap, gode forberedelser, arven fra våre krigshelter og hvordan man kan gjøre en forskjell i den store Verden der ute. Innholdet kan ikke gjengis på trykk - men de deltakende fikk en opplevelse og en innsikt som de forhåpentlig kan ta lærdom av og huske for resten av livet.

"Selv om Jørg er en tøffing og høyt dekorert offiser, så startet foredraget så kledelig med "En ganske alminnelig mann".

Helgene var av stor suksess og både BESO-styremedlemmer og elever. Det ble to helger med godt faglig innhold og dialog mellom elever og BESO. Derimot er kanskje den største og beste effekten at elevene får møte BESO-styret «face to face», slik at distansen mellom oss blir mindre.

KAFO VISER HANDLE-KRAFT!

KAFO bruker mye tid på å samle inn og komme med gode forslag til endringer ved de forskjellige skolene i den hensikt å gjøre hverdagen for kadettene bedre. Det er da meget gledelig å se at Luftkrigsskolen lytter til hva vi har å si og på bakgrunn av dette har revidert vaktinstruksen ved skolen.

Som dere kan lese på KAFO sine nettsider på BFO.no har vi også sett på det fremlagte forsvarsbudsjettet. Kort

oppsummert skulle KAFO ønske at det reelle kostnadsbildet kom tydeligere frem i budsjettokumentet sammen med en belysning av konsekvensene. KAFO stiller seg kritisk til at forventet effektivisering er lagt inn i budsjettøkningen uten at potensielle konsekvenser er synliggjort. Flere områder i forsvarsektoren er preget av personellmangel, og rammekutt vil neppe føre til økt operativ evne i avdelinger som for eksempel fregattvåpenet eller i flere av støttefunksjonene i Luftforsvaret.

Vi går inn i spennende tider med en ny regjering som står overfor mange utfordringer. KAFO er spent på å se effekten av iverksettelsen av dette dokumentet og håper at dette bidrar til å løse Forsvarets utfordringer på kort så vel som lang sikt på en bærekraftig og forsvarlig måte.

KAFO Landsstyre har også fokus på kompetanseheving blant de lokale tillitsvalgte og vi ser absolutt verdien i å kunne ha muligheten til å tilby alle våre medlemmer kurs innenfor interessante områder. Helgen 21-23 februar arrangerte BFO-skolen og KAFO LKSK kurs i forhandlingsteknikk på Luftkrigsskolen. Det var tydelig at temaet var fengende da hele 22 kadetter fra alle krigsskolene deltok på kurset.

Nå er det ikke mange månedene igjen før det avholdes kongress og KAFO er klar for å være med å bestemme hvilken retning BFO tar videre. Før kongressen skal KAFO arrangere sin årlige vårkonferanse. Dette er en politisk konferanse hvor vi i landsstyret tar med oss tre kadetter fra hver skole til en storby i Europa. I år går turen til Roma og planen er å få oppleve byen samtidig som vi skal ha gode diskusjoner, utveksle erfaringer og lære kadettene BFO bedre å kjenne.

Christina Pilar Grimstad
Leder KAFO Landsstyre

NYE STEG I RIKTIG RETNING

Da er nok en periode forbi og alle har kommet seg gjennom sine vinterøvelser. Selv med en tung periode for de fleste har ikke dette hindret BESO i sitt arbeid mot våre mål. Vi hadde vårt forrige styremøte på Rena leir hvor vi også fikk et kort møte med noen av elevene. Arbeidet ble også videreført. Brev og mail forlater fortløpende våre hender og over i hendene til alt fra skolesjefer til Forsvarsdepartementet.

Enkelte av sakene som står i fokus er akkreditering for militære fag, forholdene ved flerårig befallsskoler, samarbeid med FOS-ledelsen. I tillegg har BESO begynt et lokalt arbeid ved Hærens befallsskole (HBS) for å få endret gjennomføringen av sommerpermisjon ved skolen. Med tanke på akkreditering for militære fag har det blitt opprettet en samtale mellom BESO og Krigsskolen for å få avdekke forholdene for akkreditering ved Krigsskolen. Denne samtalen vil vedvare og vil i første omgang også omfatte HBS. Når vi får gjennomslag for denne saken ved HBS vil vi arbeide for å implementere det da opprettede systemet ved alle befallsskoler i Norge.

I saken om forholdene ved flerårige befallsskoler skal det bli opprettet en bedre dialog med Forsvarets Etterretningshøyskole (FEH) for å avdekke hvordan forholdene er ved denne skolen. Til dags dato har hovedtyngden av denne saken gått mot Forsvarets Ingeniørhøgskole (FIH). Her har saken hatt varierende suksess ettersom skolen parallelt har begynt arbeidet med å skifte egen status til en GOU skole. Saken vil lokalt ved FIH nå ha fokus på å bedre boforholdene etter beste evne.

Når det kommer til BESO sin innblanding ved FOS er første møte planlagt med FOS-ledelsen, nærmere bestemt sjef FOS, Eivind Troøyen, hvor vi stiller med en ambisiøs ønskeliste, men vel gjennomførbare. Punkter som bedre informasjon på Kjevik, aktivisering ved dødtid og leksjoner på Kjevik er blant ønskene BESO skal presentere for FOS-ledelsen.

BESO har også hatt en sterk tilstedeværelse på skihelger som har blitt gjennomført i regi av BFO Indre Østland. Første helgen var samme helg som vi var til stede på Rena Leir og siste fant sted på Jørstadmoen leir, hjemmet til FIH, hvor rundt 70 befalselever fant veien. Det var en helg med godt foredrag av Jørg Lian og god stemning og kontakthygging på tvers av befallsskolene. Med BESO sin tilstedeværelse har vi også brutt ned noe av avstanden mellom sittende styre og elevmassen. Jeg oppfordrer igjen samtlige elever som har noe på hjertet som plager dem, ta det enten opp med deres lokale BESO-tillitsvalgte eller send melding til BESO styre direkte. Vi er et styre av befalselever for befalselevener i hele Norge.

Vårt neste styremøte derimot vil finne sted i ikke mindre enn London hvor vi i BESO landsstyre og enkelte fra sekretariatet til BFO også skal delta på Tough Mudder i London West 27. April 2014. Dette vil være en prøvelse for styret som vi trolig vil bygge et enda bedre samarbeid innad som vil hjelpe oss når vi skal arbeide utad. Dette blir virkelig tøft.

Marius Thorsø
Leder Befalselevenes Samarbeidsorgan

Nyhet!

INNBOFORSIKRING SOM GJELDER OVERALT!

Vi forstår at forsikringsbehovene til medlemmer av BFO kan skille seg fra andre kunder. Derfor har vi gjort vår beste innboforsikring enda bedre. Nå gjelder den både i Norge, under tjenesteopphold i utlandet, og om du bor i container.

Prisen avhenger av hvor i landet du bor – 1 025, 1 180 eller 1 440 kroner for en forsikringssum på 1 750 000 kroner.

**RING FP PÅ TELEFON 21 07 57 10
HVIS DU VIL VITE MER.**

I samarbeid med:

FP

Forsvarets Personellservice

Rolig, vi hjelper deg.

Klar advarsel fra Etterretningstjenesten!

Sjefen for Etterretningstjenesten, generaløyntnant Kjell Grandhagen, kom med en klar advarsel under fremleggelsen av den årlige vurdering av terrorfare og ulike situasjoner i ulike regioner i verden – FOKUS.

Grandhagen ga klart uttrykk for at internasjonal terrorisme og militant islamisme, er den mest alvorlige trusselen mot Norge og norske interesser i utlandet. Det er en økt terrortrussel mot Norge, og den vil øke ytterligere gjennom 2014, sa Grandhagen under sin fremlegging.

Det er spesielt konflikten i Syria som bekymrer. Enkelte områder i Syria fungerer som fristed for militante islamister, og brukes som base for planlegging av angrep mot mål i Europa. E-tjenesten mener at mellom 40 og 50 personer med opphold i Norge, har vært aktive i Syria-konflikten. Dette mener E-tjenesten er bekymringsfullt.

Einar Holst Clausen

Ny norsk sjef for Standing NATO Maritime Group

Kommandør Nils Andreas Stensønes har overtatt kommandoen over «Standing NATO Maritime Group 1» (SNMG1). «Jeg er glad for å overta roret i den maritime gruppen, nå som SNMG1 vender sin oppmerksomhet mot Arktis i starten av sitt 2014-program,» sier Kommandør Stensønes. «NATO er et fellesskap av land hvor alle bidrar og de kombinerte innsatsen til de nasjoner som gir sikkerhet for hver enkelt nasjon. Jeg er glad for at Norge er i en posisjon til å bidra med et skip, ansatte og ha kommandoen i første halvår 2014. Det viser at vi er både villige og i stand til å ta et slikt oppdrag. SNMG1 bidrar også NATOs anti-terror operasjonen «Active Endeavour» senere i år, i Middelhavet og i Gibraltarstredet.

Avtroppende sjef SNMG1 flaggkommandør Henning Amundsen (til høyre), gratulerer ny sjef flaggkommandør Nils A Stensønes.

HMKGS FESTKONSERT 2014

Den årlige festkonserten til HMKGs Musikk & Drillkontingent, ble avholdt i et stappfullt Konserthus søndag 2. februar. Jeg har vært på de fleste av disse festkonsertene de siste årene, men denne gang overgikk de seg selv! Sjelden har programmet vært mer variert og avansert, og sjelden har jeg sett et mer entusiastisk publikum. Gardemusikken m/dirigent, drillkontingent og signalkorps mottok trampeklapp og stående applaus.

Årets festkonsert hadde et svært variert innhold, og mange av musikkfremføringene var av høy vanskelighetsgrad. Standardmarsjer som Gardermarsj og Valdresmarsj var selvfølgelig med. Men i år fikk vi også høre The earle of Oxfords march (William Byrd), Florentinermarsj (Julius Fucik), Riddermarsj (Sverre Caspersen) og den russiske Bombekastergardens marsj (Semyon Tjernetskij). Og når Gardens dyktige musikere i tillegg fremfører Count Basie og Bohemian Rhapsody av Queen med fullt trykk og gode solister, blir det stemning.

Kveldens hovednummer, og det mest avanserte, var 1812 ouverture solennelle av Peter Tsaikovskij. Dette er avanserte saker, og at guttene og jentene i Gardemusikken, som har vært i HMKG i førstegangstjeneste i drøye fire måneder, gjorde en slik glimrende versjon, var imponerende!

Festkonsertens overraskelse i år, var da en av Norges beste skuespillere, Dennis Storhøi dukket opp fra salen og sang med gardemusikken. Så kom også skuespillerinne Britt Langlie inn på scenen, og de to fremførte et utdrag fra Peer Gynt – glimrende kulturinnslag. Kvelden i Konserthuset ble en fantastisk opplevelse. Gratulerer HMKG! Gratulerer dirigent og musikkmajor Eldar Nilsen!

Einar Holst Clausen

Avtale signert mellom Nammo Gruppen og det Finske forsvarsdepartementet

Dette er en langtidsavtale på leverings-sikkerhet på ammunisjon og rakettmotorer.

Denne avtale sees i sammenheng med det siste oppkjøpet fra Nammo Lapua Oy av rakettmotor fabrikk i Vihtavuori, som nå heter Nammo Vihtavuori Oy.

Nammo Vihtavuori Oy har vært og forblir en viktig leverandør av rakettmotorer til Nammo's sivile og militære produkter.

«Patria eier 50% av Nammo Gruppen. Finland har alltid vært en av de viktigste hjemmemarkedene for Nammo. Denne samarbeidsavtalen vil styrke vår stilling og ansvar opp imot det Finske forsvaret mer enn tidligere. Vi ser virkelig frem til et langvarig og fruktbart samarbeid, sier Edgar Fossheim, konsernsjef i Nammo Gruppen».

Nammo

INTOPSKOKKEN

FATTOUSH

Siden jeg liksom ikke «har kommet hjem» etter første turen min ut, så holder vi oss fremdeles rundt Middelhavet i disse Libanesisk-inspirerte oppskriftene. Nå er våren på vei, midtlivskrisa melder seg og vinterens fråsing har fått kokkens ellers slendrende kropp til å ligne på ett drektig esel i utkanten av Marrakech.

Her kommer en fin salat, som kan enten nytes alene (dersom du er av det typiske asosiale slaget vi tikkende bomber ofte er) eller som kan deles med andre, eller komme som tillegg til de andre oppskriftene mine. Du kan til og med ha de som salt til fisk, kylling eller hva som helst. De er kjempegode.

Fattoush, (Nei, de er ikke AKKURAT lik den du fikk på «autentisk» Libanesisk restaurant i Riga, besserwisser! Det er like mange varianter som det er meninger på Krigsskolen)

FATTOUSH (BRØDSALAT)

Ingredienser:

- 4 vårløk
- 2 tomater
- 6 reddiker
- 1 agurk
- 2 hoder romanosalat
- 1 grønn paprika
- En håndfull flatbladet persille
- 3 pitabrød
- 1 ss tørket mynte. Nei, du trenger ikke tørke den selv på brakka og risikere å få ivrige MP'er på døra. Bare kjøp ett glass i butikken.
- 6 Ss Extra virgin olivenolje!
- 4 Ss sitrønsaft
- salt
- 1 Steikeovn

FREMANGSMÅTE:

Skjær agurken i to på langs. Skrap ut frøene hvis du gidder, det er ikke så farlig. Skjær hver del i passeligstore biter. Legg dem i ei sikt

og dryss over salt. La de ligge i 20 minutter og renne seg av Fjern de ytre bladene på salaten og riv de indre i små biter. Skjær tomatene i terninger etter å ha fjernet frøene. Fjern stilk, hinner og frø fra paprikaen og hakk den grovt. Del reddikkene i to og skjær dem i tynne skiver. Finhakk persillen. Skru ovnen på grill. Bruk sterk varme Bland oljen, sitrønsaft og salt til dressingen i ei stor bolle. Skyll agurkbitene og klapp de tørre med kjøkkenpapir. Ha alt i bollen med dressingen og bland godt Rist pitabrødene på begge sider under grillelementet til de er sprøe og lysebrune. Riv brødet i munnfullstore biter og legg det i salten mens det enda er varmt. Bland igjen. Severes umiddelbart. Jallah! Fattoush er best å spise med gaffel, men med litt trening kan du fremstå som skikkelig prega og spise med biter av brød som skuffe.

Tips. Dersom du ikke har steikeovn, dvs utilfredstillende kvarter, så kan du bruke en brødrister til å brune brødene. Bare tin de først. Du kan til og med bruke ett toastjern, noe enhver sjantebass med respekt for seg selv har på forlegning for å lage «ostiser» på kvelden. Selv om boligforvalter ikke liker det.

Sahtein!

LEGE, GJØR DIN PLIKT!

Er det opp til meg selv å bestemme hvor vidt jeg i en krise eller krig skal fatte våpenet og verge mitt land? Nei, det ville vært helt uakseptabelt!

I sin pressemelding 21. januar sier helseministeren at det er kvinners rettigheter som er viktigst i reservasjonsretten. Samtidig skriver han: «Jeg ser det som positivt å gi rom for etisk refleksjon hos legene, og ikke forvente at de automatisk skal utføre det staten bestemmer». Ikke forvente at de automatisk skal utføre det staten bestemmer! Er det opp til hver enkelt å gjøre som en føler? Hva er da poenget med å vedta lover og bestemmelser? Hva ville vært konsekvensen av at en høyesterettsdommer selv vurderte hvilke lover vedkommende skulle følge opp og håndheve? Skulle vedkommende kunne reservere seg mot å håndheve og dømme enkelte forbrytelser, fordi han/ hun selv har etiske problemer med å håndheve en spesifikk lov?

Som yrkesoffiser i Forsvaret har jeg tatt et valg. Jeg har godtatt at jeg som et forbilde må og bør følge visse normer, og inneha et sett med holdninger. Disse bør gjenspeile samfunnsnormen, og de verdier som er forankret i det norske samfunnet. I troskapsformanningen står det blant annet; «I farens stund skal han, når det kræves villig ofre liv og blod for Konge og Fædreland». Er det da opp til meg selv å bestemme hvor vidt jeg i en krise eller krig skal fatte våpenet og verge mitt land? Nei, det ville vært helt uakseptabelt! Et yrkesvalg innebærer å ta stilling til hva yrket krever av deg. Hva samfunnet forventer av deg og din posisjon i kraft av ditt yrke. Dersom jeg vegrer meg mot å bruke makt for å forvare landet, på ordre fra Konge og Fædreland. Da bør jeg vurdere min stilling.

I de etiske retningslinjer for leger, §1 er det skrevet; «Legen skal bygge sin gjerning på respekt for grunnleggende menneskerettigheter, og på sannhet og rettferdighet i forhold til pasient og samfunn». I sin videste forstand og ekstreme tolkning kan dette også tilskrives et foster i mors liv. Men, i

Norge har kvinner lovbestemt rett til selvbestemt abort. Det finnes ingen lovbestemt rett til å bevare fosterets liv før 12. uke. I dette ligger legens plikt til å følge opp sitt selvbestemte yrkesvalg. Og forholde seg til de lover og regler som er gitt i det aktuelle samfunn han/ hun er en del av. Hvis ikke bør vedkommende lege vurdere sin stilling.

Så, kjære helseminister: Når du nå i samråd med dine regjeringspartnere velger å gi etter for noen legers trassige holdninger mot det som er lovbestemt. Nemlig uten hjemmel selv å reservere seg mot å henvise til abort. Da underbygger du en holdning som fremmer følgende; bare vi jobber nok i kulissene mot denne tøvete loven, så vil politikerne etter hvert gi etter. Nok en gang er det de sterkeste som vinner fram, legene! Mens de kvinnene og jentene som virkelig sitter med problemene må finne sine egne veier, eller rettene sagt, omveier, for å utføre det de har lovbestemt rett til.

Nina-Sofie Berg
Kaptein i Hæren

Et yrkesvalg innebærer å ta stilling til hva yrket krever av deg, skriver kaptein Nina-Sofie Berg.

49

KJEKT Å HA! kjekt å vite

MILRAB ALL WEATHER NOTEBOOK

Notatblokk til all slags vær!

Å notere i regnvær med en vanlig notatblokk er aldri enkelt. Det er vanskelig å skrive og du risikerer at notatblokken går i stykker. Å miste informasjon på en slik måte er aldri en kjekk opplevelse. Med Milrab All Weather Notebook har du derimot muligheten til å skrive ned dine notater, uten å risikere at arkene blir ødelagt. All Weather Notebook er laget i et solid vanntett materiale og er tilpasset notatskriving i regnvær. De rutete arkene gjør at du enkelt kan skissere med stor nøyaktighet. Mål: 10,1 X 15,2 cm.

Milrab All Weather Notebook koster 49,- og kan kjøpes på bfo. milrab.no eller per telefon 53 69 78 78.

CASIO PRO-TREK PRW2500-1A

Optimale verktøyet for deg med en aktiv hverdag!

Enten du foretrekker fotturer, camping, fjellklatring, natur, sport eller har en operativ hverdag, så er Casio ProTrek det optimale verktøyet for deg. ProTrek samler alle nødvendige funksjoner i én og samme klokke. Blant disse funksjonene kan man nevne digitalt kompass, høydemåler, termometer, barometer, bakgrunnsbelysning, stoppeklokke, verdenstid, vanntetthet og mye mer. Klokken har et stilig svart design og er virkelig å anbefale den aktive!

Casio Pro-Trek PRW2500-1A koster 1899,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no eller per telefon 53 69 78 78.

MICRO TOUCH MAX UNIVERSALTRIMMER

Praktisk universaltrimmer!

Micro Touch Max Universaltrimmer er en praktisk trimmer som kan brukes til ansikt, nakke, øyenbryn og kroppshår. Den er laget i rustfritt stål og har et gummi håndtak for godt grep. Den fjerner lett uønsket hår.

Universaltrimmeren benytter 1 stk AAA-batteri som er inkludert. Den fjerner håret smertefritt og på en sikker måte. Universaltrimmeren har innebygget LED-lys som sørger for at du virkelig får med de nødvendige detaljene. Universaltrimmeren er liten og lett og praktisk å ha på reise. Dette er redskapet til enhver mann!

Micro Touch Max Universaltrimmer koster 199,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no eller per telefon 53 69 78 78.

BRUK NETTBRETT OG SMARTELEFON UTENDØRS MED HANSKENE PÅ

Ute i kulde og ruskevær kan det være svært ubehagelig å ta av seg på hendene. Wenaas Touch 6-6195 er tynn, smidig og har god bevegelse. Den passer perfekt inn i miljøer med krav til moderat slitestyrke og høy komfort. Wenaas Touch 6-6195 er en vintervennlig arbeidshanske som er tilpasset alle typer berøringsskjermer. Den har meget god passform og fingerfølelse. Størrelser fra 6 til og med 11 passer de fleste dame- og herrehender.

Et praktisk Wenaas produkt.

UNDER ARMOUR BOXER SHORTS – BLACK W/ RED LABEL

Stilig boxershorts, skreddersydd for den aktive!

Nå er det slutt på gnagsår på innsiden av lår. Under Armour Boxer Shorts sitt Moisture Transport System transporterer svette vekk fra huden og hindrer dermed ubehagelig friksjon. Den gnagefrie sømmen gjør også sitt for at boxeren skal hindre gnaging. Det lette HeatGear® stoffet lar varmen slippe ut, og hindrer svetteutvikling. Boxershortsens sørger for god bevegelse med et elastisk materiale. Under Armour har lang erfaring med tøy til en aktiv hverdag og leverer også her et svært solid produkt!

Under Armour Boxer Shorts Black w/Red Label koster 219,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no eller per telefon 53 69 78 78.

Markedets mest knallherlige førstehjemslån!

Det er mye å spare om du skal skaffe deg din første bolig. Hos Gjensidige har vi skreddersydd noen fantastiske betingelser for deg som er BFO-medlem, med blant annet nominell rente på 3,40 %*

Sjekk pris og søk om lån på **03100** og **gjensidige.no/ysknallstart**

*Prisen er per 1.11.2013 og kan bli endret.
Priseksempel Førstehjemslån 2 mill. over 25 år,
eff. rente 3,50 %, totalbeløp kr 2.986.663.

Containerløsninger til forsvaret

BNS er en av Nordens ledende aktører på containere og leverer blant annet skreddersydde containerløsninger til Forsvaret. Gjennom langsiktig strategiarbeid, organisasjonsjusteringer, vellykkede investeringer, målrettede markeds-tilpasninger og sunn vekst har vi satt oss nye, visjonære mål. Sammenfattet i dette: «BNS skal anerkjennes som den ledende containerleverandøren i Skandinavia innen 2016.»

bns.no | salg@bns.no | 22 90 92 50

JOINT WARFARE CENTRE

NATOS OPERATIVE TRENINGSSSENT

“JWC har som ambisjon å bygge opp ett NATO-team for å trene og utdanne alliansen sitt personell i NATOs nye kommando- og styrkestruktur. Hensikten er å sikre NATO-alliansen sin rolle i dag og NATO sin evne til å møte fremtidige utfordringer på en best mulig måte“.

JWCs treningsfasiliteter.

Av Brigader Jon R. Krogstad, spesialrådgiver for Sjef JWC og Inci Kucukaksoy, JWC PAO. Foto: JWC PAO.

Godt forankret inntil foten av Jåttånutens skogkledde åsside ligger NATOs hovedkvarter i Stavanger, Joint Warfare Centre (JWC). Her blir senterets ambisjoner brakt til liv av JWCs team som består av 227 offiserer, vervede, sivilt ansatte og kontraktører fra totalt 16 nasjoner.

JWC, som omtales som NATOs fremste treningssenter, skreddersyr nyskapende øvelser/scenarier og treningsnyheter som avholdes ved senterets toppmoderne lokaler i Stavanger, samt også ved andre NATO lokaliteter som JWC benytter.

JWC så sitt lys den 23. oktober 2003, og har siden bidratt jevnt og trutt med operativ trening i forbindelse med pågående operasjoner (bl.a. ISAF) og øvelser som skal styrke NRFs evne til å takle uforutsette hendelser.

I løpet av det siste tiåret har senteret trent opp og sertifisert cirka 40 000 personell i

hele spekteret innen fellesoperativ krigføring. Det endelige målet for disse øvelsene er å styrke NATOs fellesoperative effektivitet ved hjelp av toppmoderne modellering og simulering, samt å utnytte ny teknologi som er i stand til å kjøre et simulert felttog. Simuleringsscenariene for land, sjø og luft er utviklet av JWCs tekniske personell og gir deltakerne en realistisk og billig mulighet til å øve på høyrisikoscenarier under kontrollerte forhold.

JWC, som er direkte underlagt NATOs strategiske transformasjonskommando (SACT), i Norfolk, Virginia, USA, er NATOs første treningssenter på det operasjonelle nivået noensinne og det eneste nåværende NATO-senter innen moderne krigføring. Senterets teknologiske kapasitet og datastyrte simuleringverktøy, derav et førsteklasses datasenter og et robust TV/media-team, er unikt i NATO. Spesialavdelingen «Scenario Section» er også med på å gjøre JWC unikt. Scenario-teamets største oppgave er å videreutvikle endringer til de operative

treningsscenarier for å oppnå ønsket treningseffekt for NATO-øvelsene, samtidig som de bidrar aktivt i utviklingen av NATO-doktrinen, konsepter og eksperimenteringer.

I april 2013 sammenfalt JWCs første konferanse innen moderne krigføring med senterets tiårsjubileum. JWC ser sin rolle og oppgave tilpasset NATO-initiativene Connected Forces og Smart Defence og kan derfor bidra til å fremme bedre militære relasjoner på tvers av organisasjonene, hvor formålet er å bygge opp og opprettholde NATO-styrkenes interoperabilitet og beredskap.

Etter hvert som NATO gikk inn i et nytt årtusen, ble det lagt større vekt på fellesoperativ/flernasjonal (joint/combined) trening blant allianse- og partnerstyrkene, både i pågående operasjoner og gjennom forberedelse av konsultasjoner (artikkel 4), kollektivt forsvar (artikkel 5) og krisehåndteringsoperasjoner (CRO). Nye disipliner og funksjoner, som cyberforsvar, energisikkerhet, kjemisk, biologisk, radiologisk/ kjernefysisk

RE ERI NORD

ISAF trening. Her er den tyske general Buehler sjef JWC.

(CBRN) forsvar og ballistisk missilforsvar (BMD), er integrert i treningsscenariene. JWCs støtte i NATOs ivaretagelse av militære erfaringer (Lessons Learned), opparbeidet gjennom operasjoner og beste praksiser, spiller en avgjørende rolle i den fremtidsrettede planleggingen av øvelser for NATO-styrkene.

I tillegg er JWC også involvert i utallige data- og informasjonssystem(CIS)-relaterte øvelser og treningsaktiviteter, som nettverkskrigføringsovelsen CWIX (Coalition Warrior Interoperability Exploration, Experimentation and Examination Exercise) og den datastyrte øvelsen SEESIM (South-Eastern Europe Simulation Network Exercise), som utgjør viktige utviklingsverktøy.

På dagsordenen for 2014 har JWC fem øvelser som planlegges fra konsept- til gjennomføringsfasen. Øvelsesplanleggingen må være robust og samsvare med NATOs militære trenings- og øvelsesprogram (MTEP). Samtidig må senteret bidra til å styrke realisme i vår egen aktivitet, som skal

være en kontinuerlig drivkraft for moderniseringen. Tysk generalmajor i hæren og sjef JWC, Erhard Buehler, trekker frem JWCs tette program framover ved å si: "Kunnskap opparbeidet gjennom effektiv trening og utdanning er kjernen bak all planlegging for JWC sin aktivitet i 2015 og videre i tiden som kommer. JWC er beredt til å spille en sentral rolle i NATO-alliansens fremtid."

NATOs forhold til Norge strekker seg mer enn 60 år tilbake i tid, nærmere bestemt til 1952, da de allierte styrkers hovedkvarter i Nord-Europa (AFNORTH) så dagens lys på Kolsås i Oslo. Sjef JWC berømmer Norges vertskapsstøtte til senteret, og nevner spesielt sikkerhet, transport og innkvartering av militært personell. Sjef JWC er stolt av å kunne være NATOs flaggbærer i Norge. JWC har også etablert et aktivt militært samarbeid med Forsvarets Operative Hovedkvarter (FOH) i Bodø. Områdene med felles nytteverdi er bl.a. deltakelse på og støtte av konferanser som Arctic Frontier, samfunnssikkerhetskonferansen, Comprehensive Approach

(konferansen for helhetlig tilnærming) og JWCs konferanse innen krigføring.

I anledning JWCs tiårsjubileum den 23. oktober i fjor sa generalmajor Buehler: «Som nåværende sjef for JWC er jeg imponert over hva senteret har oppnådd på bare ti år. Utviklingen i denne perioden, samt en kontinuerlig tilpasning av aktuelle og fremtidige krav har, uten tvil, resultert i en NATO-institusjon med et beundringsverdig omdømme. Takket være dyktig personell fra bidragsytende medlems- og partnerland har Joint Warfare Centre lyktes i å forsyne det allierte fellesskapet med etterspurte produkter. For å kunne levere på alle ansvarsområder i fremtiden, vil vi fortsette tradisjonen med å identifisere fremtidige utfordringer og krav på et tidlig stadium og tilpasse prosessene og metodene våre deretter.»

Realistisk trening i alle typer krigføring, nytenkning i utforming av NATOs fremtid innen rammene av Connected Forces Initiativet (CFI): Dette er JWCs oppgave som NATOs fremste operative treningssenter i nord.

VÅRE NORDISKE FORSVARSSJEFER

Forsvarssjefene Ari Puheloinen fra Finland, Peter Bartram fra Danmark, Haakon Bruun-Hanssen og Sverker Göranson fra Sverige. Forsvarssjefene var samlet til møte på Gardermoen den 3. mars, for å diskutere Nordisk Forsvarssamarbeid, NORDEFCO.

Mediagruppen på Forsvarets Høgskole

Oblt Harald Høiback.

Kommandørkaptein Per Christian Gundersen.

Torsdag 30. januar møtte Mediagruppen ved Forsvarets Høgskole pressen, for å orientere om sitt virke og sin inngående kunnskap om forsvarsrelaterte situasjoner/operasjoner i inn- og utland. Kjente fjes fra blant andre NRK, Aftenposten, VG møtte opp, i tillegg til Offisersbladet selvfølgelig.

Flere av gruppens offiserer ble presentert, og i dette opplegget lå en åpen invitasjon for informasjonsutveksling. Mediagruppen ønsker å bidra til inngående og korrekt informasjon, og er også villig til å bidra med eventuelle kronikker, når det er ønskelig.

I løpet av to effektive timer på Høgskolen, fikk pressen også en grundig orientering om situasjonen i Syria, samt den norske deltagelsen i operasjonen med å få ut kjemiske stridsmidler fra Syria. Norge stiller som kjent med en fregatt.

Kommunikasjonsavdelingen i FD var også til stede, og orienterte om sin organisering.

Einar Holst Clausen

Historisk dag for Sjøforsvaret!

I anledning Sjøforsvarets 200-års jubileum, fikk alle avdelinger og skoler i Sjøforsvaret overrakt sin egen fane av H M Kong Harald, under en velregissert seremoni i Fanehallen på Akershus festning på tirsdag 4. mars.

Sjøforsvaret har i sin 200-årige historie ikke hatt tradisjon for at avdelinger har egne faner. Nå blir det en forandring på dette. H M Kong Harald overrakte personlig de flotte fanene til hver enkelt avdelingssjef, som var synlig stolte over overrekkelsen!

Til stede var også Forsvarsminister Ine Eriksen Søreide, Forsvarssjefen Bruun-Hanssen, kommandant på Akershus brigader Hynaas, Ordfører Fabian Stang og mange inviterte gjester.

Etter avsluttet seremoni, var det mottagelse på artilleriloftet, der Kong Harald håndhilste på alle gjestene, og tok seg god til samtaler med avdelingssjefene og gjestene utover ettermiddagen.

BFO gratulerer Sjøforsvaret med nye faner!

Tekst: Einar Holst Clausen Foto: Torbjørn Kjosvold/FMS

Her er (f.v) Kommandant på Akershus festning Brigader John Hynaas, Forsvarssjef Admiral Haakon Bruun-Hansen og Generalinspektøren for Sjøforsvaret Kontreadmiral Bernt Grimstvedt før overrekkelsene.

H M Kong Harald overrekker fane til Sjøforsvarsstaben ved flaggkommandør Fleische.

Ny sjef for HV-02

Fredag overtok Karl-Henrik Fossmann som distriktssjef for Oslo og Akershus HV-distrikt 02 etter Stein Erik Lauglo.

Til toner fra distriktets eget musikkorps og med stab, innsatsstyrke- og områdesjefer oppstilt, avløste generalinspektør Tor Rune Raabye (GIHV) oberst Lauglo (53) og innsatte oberst Fossmann under en enkel seremoni i det nye flerbruksbygget i Lutvann leir.

Den nye distriktssjefen er oppvokst i Bjerkvik i Nordland. I følge generalinspektøren har HV-02 fått en sjef som er svært kompetent og alltid med et glimt i øyet. Det finnes nok knapt noen som kjenner HV like godt som oberst Fossmann, sa GIHV.

Samfunnet etterspør trygghet – å kunne leve og ha det godt ved å bo i Norge – er noe vi alle ønsker. HV-02, som et kjernedistrikt i Heimevernet, skal nettopp bidra til tryggheten i Oslo og Akershus – når det kreves, der det kreves, sa oberst Karl-Henrik Fossmann i sin hilsen til avdelingen. Han karakteriserte sin rolle som den nye «rormannen på skuta». –Med all den gode kompetansen i HV-02, er jeg overbevist om god «bør»! Distriktssjefen er Forsvarets territoriale sjef i Oslo og Akershus og teller ca. 5 000 mobiliserbare soldater med styrker både på land og sjø. Distriktet er organisert i en distriktsstab og 29 HV-områder, innsatsstyrke Derby (land) og innsatsstyrke Bundle i Oslofjorden og et eget musikkorps.

Ola K. Christensen

Fredag innsatte generalinspektør Tor Rune Raabye oberst Karl-Henrik Fossmann som sjef for Oslo og Akershus heimevernsdistrikt 02 (foto: Mattis Wennemo)

Avtroppende sjef Stein Erik Lauglo (t.v.), generalinspektør Tor Rune Raabye og ny sjef HV-02 Karl-Henrik Fossmann (Foto: Daniel Holten)

KONGSBERG signerer NASAMS kontrakt verdt 3,7 milliarder kroner

KONGSBERGs strategiske amerikanske samarbeidspartner gjennom mange år, Raytheon, meldte i dag at de har signert en NASAMS (National Advanced Surface-to-Air Missile System) luftvernkontrakt med Oman.

KONGSBERG er underleverandør til Raytheon på elementer i NASAMS. NASAMS markedsføres internasjonalt av Raytheon som systemansvarlig i samarbeid med amerikanske myndigheter. KONGSBERGs omfang er 3,7 milliarder kroner.

NASAMS er et forsvarssystem som er utviklet for forsvar av sivile- og militære installasjoner på bakken mot lufttrusler. I Norge ble det blant annet utplassert under President Obamas besøk ved fredsprisutdelingen i 2009. I USA har det døgntkontinuerlig de siste åtte årene blitt brukt til beskyttelse av luftrommet over hovedstaden Washington DC. Flere nasjoner har valgt NASAMS som luftvernssystem, blant annet Norge, Finland, Nederland, USA, Spania og nå altså Oman.

- Samarbeidet med Raytheon har gjennom mange år utviklet seg til et tett og sterkt partnerskap med et stort markedspotensial for våre luftvernløsninger. Denne avtalen med Oman er en av de største enkeltstående leveransekontraktene i KONGSBERGs historie og understreker hvilken posisjon NASAMS har internasjonalt, sier Walter Qvam, Konsernsjef i Kongsberg Gruppen.

- NASAMS er det mestselgende luftvernssystem i sin klasse de siste 10 årene. Modulariteten og den åpne arkitekturen gjør at systemets ytelse kontinuerlig utvikles og er i stand til å møte den til enhver tid nyeste trussel. Dette gjør NASAMS til et naturlig valg som luftvernssystem i dag og for fremtiden, sier Harald Ånnestad, Administrerende Direktør i Kongsberg Defence Systems.

En bred base av norsk leverandørindustri er allerede engasjert i produksjonen av NASAMS. Dette vil øke med denne kontrakten. KONGSBERG vil over tid ansette 50-100 nye medarbeidere som følge av dette.

Sjefsskifte i Veterantjenesten

Under en offisiell tilstelning i Forsvarssjefens representasjonsbolig på Akershus festning onsdag den 30. januar, ble Robert Mood avtaket som fungerende sjef for Forsvarets Veterantjeneste. Sjef forsvarsstab Erik Gustavsson foretok avtakkningen på vegne av Forsvarssjefen. Mood er utnevnt som generaløyntnant og tiltrer stillingen som sjef for militærmisjonen i Brussel.

Samtidig ønsket Gustavsson Kristin Lund velkommen som ny sjef for den stadig voksende gruppe veteraner. Representanter for Veterantjenesten, FST, FD, veteranorganisasjonene, arbeidstagerorganisasjonene og Offisersbladet selvfølgelig, var invitert.

Einar Holst Clausen

Etter de offisielle talene, ble det også anledning til å nyte litt mat og mineralvann, og «mingle» litt med kjente og ukjente (mest kjente).

Ny sjef for Cyberforsvaret

Generalmajor Odd Egil Pedersen er ny sjef for Cyberforsvaret. Han tok over etter generalmajor Roar Sundseth, som gikk av med pensjon. Pedersen har variert nasjonal og internasjonal tjeneste, innen NATO og som kontingentsjef i Afghanistan. Generalmajoren overtar en meget viktig forsvarsgren, som også er svært viktig for samfunnssikkerheten.

Einar Holst Clausen

Foto: Forsvarets Mediesenter

DEN ITALIENSKE BORGERKRIGEN

«Krigen fortsetter» erklærte Mussolinis etterfølger, marskalk Pietro Badoglio da han tiltrådte i juli 1943. Og den skulle krigen vitterlig gjøre i Italia, men ikke på den måten som Badoglio hadde håpet.

Av TROND SÆTRE

I og med invasjonen av Sicilia i juli 1943, befant regjeringen i Roma seg i en klemme. Mussolini sammenkalte til råd den 24. juli, men fikk mistillit. Deretter ble han avsatt av kong Viktor Emanuel 3. og arrestert, mens marskalk Badoglio ble satt inn i il Duces sted. Regjeringen erklærte deretter at de hadde til hensikt å fortsette krigen på aksemaktens side, men i hemmelighet innledet Badoglio forhandlinger med de allierte.

Imidlertid var det spill for galleriet på begge sider. Mens Badoglio lot som om regjeringen hans hadde til hensikt å fortsatt kjempe med tyskerne, lot Tyskland lot som om de stolte på de nye styresmaktene i Italia. Egentlig hadde de for lengst planlagt nettopp hva de skulle gjøre hvis italienerne prøvde å slutte fred med de allierte. Denne planen, kjent som operasjon Achse, ble igangsatt så snart våpenstillstanden var kunngjort. De italienske styrkene skulle avvæpnes, ikke bare i Italia, men også i italienske okkupasjonszoner på Balkan og i Frankrike.

Badoglio gjorde det lettere for tyskerne med sin elendige planlegging. Våpenstillstanden ble avtalt den 3. september, men marskalken prøvde å få Eisenhower til å utsette stillstandskunngjøringen, noe som var helt uaktuelt for de allierte all den tid tyskerne var på vei. Resultatet var at Eisenhower ikke bare kom med kunngjøringen den 8. september, fire dager før Badoglio ønsket, men også avblåste planene om en landsetting av Roma fra luften. I stedet fortsatte de allierte med kampanjene i sør. Dermed sto tyskerne fritt til å innta den italienske hovedstaden 10. oktober. På dette tidspunktet hadde Badoglio og kongen allerede rømt fra byen uten å gi hæren nærmere ordrer. I kaoset greide tyskerne å avvæpne 500 000 soldater i Italia, samt ytterligere noen hundre tusen i utlandet.

I mellomtida ble Mussolini befrikket av tyske fallskjermtropper fra Waffen SS, og etter hvert flydd til Hitlers hovedkvarter Wolfsschanze i Bayern. Mussolinis helse var sviktende, men likevel gikk han med på å danne en ny, tyskervennlig regjering. Trolig var det mer enn bare helsa som fikk han til å nøle; han delte ikke lenger Hitlers krigsoptimisme. En apokryf historie forteller at da han fikk høre om flyene som var kommet for å hente ham, spurte han om flyene var engelske. Vakhavende MP svarte at nei, de var tyske. Da sukket il Duce oppgitt og sa: «Dette behøvde de da virkelig ikke.»

Den nye Mussolini-regjeringen ble først

stasjonert i den lille byen Salò, som er grunnen til at den nye republikken også ble kalt Salò-republikken. Dens offisielle navn var Repubblica Sociale Italiana (RSI) – Den italienske sosialrepublikken. RSI-regjeringen var imidlertid svak; delvis fordi departementene var spredd i ulike byer, men også fordi tyskerne selv kontrollerte så mye de kunne. De hadde vanskeliggjort opprettingen av en egen RSI-hær da de avvæpnet og i mange tilfeller internerte italiensk soldater. For å fylle opp rekkene måtte RSI gi amnesti til innsatte mot at de vervet seg, og innføre dødsstraff for militærnekting. Til sammen skal fascistene ha hatt en styrke på 780 000 mann i 1944, men det virkelige tallet kan ha vært minst 200 000 lavere. Dette var likevel lang mer enn de anti-fascistiske partisanene, som talte rundt 80 000. Derfor foretrakk partisanene å operere i fjellene, hvor det var lettere å drive geriljakrigføring. Fascistiske styrker var stort sett stasjonert i byene og på flatlandet.

Fra nå av var det en overlappende krig som ble utkjempet i Italia. På den ene siden var det RSI og tyskerne mot de allierte, som rykket stadig videre nordover, og på den andre siden var det borgerkrigen mellom fascistene og partisaner som ble kjempet innad i den nye republikken. Derfor blir tilstanden Italia var inne i fra 1943 til 1945 ofte omtalt som den italienske borgerkrigen. Den allierte bombingene av Italia kunne fascistene muligens ha utnyttet i propagandaformål, men i stedet førte den til økt oppslutning om en tredje side i den italienske krigsscenen, nemlig kommunistene. Blant partisanene var de gjennomgående de best organiserte og motiverte. Mussolinis paramilitære styrker Brigade Nere (svarte brigader eller svartskjorter på norsk, en referanse til

uniformen) var svært profilerte, men ikke effektive i kampen mot partisanene.

Hvor mye autonomi RSI egentlig hadde, var smertelig tydelig. Tyskerne begynte å arrestere jøder alt før Mussolini ble gjeninnsatt. På samme dagen som RSI-regjeringen ble proklamert, den 23. september, erklærte tyskerne at også jøder med italiensk statsborgerskap skulle deporteres. Mussolini selv ble overvåket kontinuerlig, gjennom telefonavlytting, tyskervennlig vaktmannskap, og til og med en, av Hitler utpekt, tysk livlege. Partisanangrep ble besvart med omfattende massakrer på fanger og sivile. Ettersom det stort sett var tyske mål som ble angrepet, og tyskere som gjennomførte de blodige represaliene, er begrepet «borgerkrig» noe omdiskutert. Fra italiensk synsvinkel framsto de siste 20 månedene av krigen mer som en okkupasjon.

Imens fortsatt de allierte å avansere nordover. Fronten i vest hadde prioritet foran Italia, og framrykningen gikk derfor ikke så raskt som den kunne. Skjønt Roma ble inntatt den fjerde juni 1944, drøyt to måneder før Paris. Langsomt, men sikkert skrumpet sosialrepublikken inn til nesten ingen ting. Mussolini måtte rømme sammen med elskerinnen, men ble pågrepet av kommunistiske motstandsfolk den 27. april 1945. Dagen etterpå ble begge summarisk henrettet ved skyting; Kommunistene ville ikke la de allierte «få» il Duce. I et groteskt, men effektivt propagandaopptrinn ble likene av Mussolini og seks andre fascistere, samt elskerinnen, hengt opp ned på Piazzale Loreto i Milano. Trolig gjorde denne scenen Hitler enda mer bestemt på at ingen skulle få finne liket hans.

LONE SURVIVOR

AM. KRIGSFILM

MED: MARK WAHLBERG, TAYLOR KITSCH, EMILIE HIRSCH, BEN FOSTER, ERIC BANA

REGI OG MANUS: PETER BERG

2 TIMER

Av Nils Vermund Gjerstad

SPENNENDE OM NAVY SEALS-OPPDRAG I AFGHANISTAN

"Lone Survivor" er basert på en bok av Navy Seals-soldatene Marcus Luttrell og ghostwriter Patrick Robinson. Boken heter The Eyewitness Account of Operation Redwing and the Lost Heroes of Seal Team 10, og kom ut i 2007. Boka fikk gode kritikker og ble en bestselger. En anmelder i Washington Post skrev at «dersom du er interessert i «en sann historie som både viser amerikansk heltedåder og afghansk menneskelighet, så er kanskje Lone Survivor boken for deg».

Samme året som boken kom ut hadde de store Hollywood-selskapene budrunde om rettighetene til å filme boka. Til slutt fikk Universal rettighetene for 2 million dollar. Det har tatt 6 år å ferdigstille filmen. Forfatter Marcus Luttrell har sagt at han vil at filmen skulle ligge så nært opp til realitetene som mulig. Det har stilt spørsmål om antallet med Taliban-soldater som angriper Luttrell og de andre Navy Seals-soldatene er helt etterrettlig. Det oppgis 20-35 Taliban-soldater i boken, men muligens var det ikke flere enn 10-25.

Regissør og manusforfatter er Peter Berg, som tidligere bl.a. har laget The Kingdom (2007), om et terrorangrep i Saudi Arabia. Lone Survivor ble filmet i New Mexico, som skulle forestille landskapet i Afghanistan. Flere Navy Seals var med og observerte at filmen ble så autentisk som mulig.

Oppdraget til Navy Seals-teamet er å fange Taliban-lederen Ahmad Shah. Det går galt, fryktelig galt. Dette er en mer intim og også realistisk krigsfilm enn det man vanligvis får servert fra USA: Regissør Berg gir en troverdig fremstilling av hvordan en topphemmelig operasjon fungerer og også hvordan det er å bli skutt på av fienden. En av filmens beste scener er diskusjonen om de skal likvidere noen lokale bønder eller ikke. Slikt skjer nok oftere på hemmelige oppdrag enn man er klar over. Her er ikke så mye patos, men snarere en litt mer melankolsk stemning på soundtracket. Som tittelen antyder handler dette mest om en manns overlevelse bak fiendens linjer. Mark Wahlberg overbeviser i rollen som toptrent elitesoldat. Mens Berg sin regi er nok det beste med filmen, med sveipende bilder av amerikanske kamphelikoptre og afghansk natur, samt sterke bilder av eksplosjoner og skuddskader. Heldigvis gir også "Lone Survivor" et nokså nyansert bilde av afghanere.

Av John Berg
Forsvarsanalytiker

ANGREP I AFGHANISTAN

USAs CENTCOM (Central Command) har utarbeidet en meget kritisk rapport etter at Taliban i september 2012 lyktes med et angrep på Camp Bastion, Helmandprovinsen, der to amerikanere ble drept og seks AV-8B Harrier kampfly ble totalskadet. Camp Bastion, med sine 104 kvkm, perimeter på 45 km og personellstyrke på 28.000 militære og sivile, ble ansett som sikker selv om ansvaret var delt mellom briter, afghanere og USAs marinekorps. To sjefser måtte førtidspensjonere seg etter rapporten.

I avhør fortalte den eneste talibankrigeren som ble tatt til fange at omtrent 17 dager før angrepet ble han og en del andre samlet i en leir i Pakistan for blant annet våpentrening, fysisk trening og enkeltmannsutdanning, og øvelser i samband og penetrering av gjerde. En kriger han ikke kjente dro til Helmand noen dager før angrepet og kom tilbake med et enkelt kart over Camp Bastion. Dette ble brukt i en briefing om fremrykkingsrute og gjennombrudd av gjerdet. Talibanerne dro parvis inn i Afghanistan og møttes i Kandahar by. Herfra ble de fraktet i lastebil til et dekningshus nærmere målet. Våpen, ammunisjon, radioer og ekstra klær ble delt ut. Neste natt kjørte lastebilen dem til en utgangsstilling, og derfra gikk den 15 mann store gruppen halvannen til to timer til fots gjennom et lavt dalføre. Deretter krøp de frem til en sandhaug tett ved piggtådgjerdet. De klippet seg åpenbart uhindret gjennom gjerdet og forserte én etter én veien som fulgte gjerdet på innsiden, omtrent 150 m fra Vaktårn 16 som var ubemannet. Herfra delte de seg i tre grupper, hver på fem. En gruppe skulle ødelegge Harrier-flyene og hangarene deres, en skulle angripe en helikopterskvadron og det de antok var telt like ved helikopt-

Camp Bastion er enorm.

rene mens den tredje gruppen, ledet av fangen, skulle drepe beboerne i en teltleir på den andre siden av flystripen.

Angrepet startet kl 22:09 med skuddveksling med to vaktårn og kort etter måtte personell ved Harrier-hangarene bare 150 m unna søke dekning. Marinesoldater begynte åpenbart å skyte tilbake først da talibanerne var fremme ved flyene og begynte å plassere sprengladninger. De første rapportene gikk ut på at det ble skutt fra avstand med RPG-er, men det var F-1 antipersonellgranater som ødela flyene fra kloss hold. Flere bygninger ble satt i brann. Skvadronsjefen og en sersjant ble drept og ni (i følge et annet sted i referatet åtte) marinesoldater ble såret. En rask reaksjonsstyrke på 15 mann fra britenes RAF baseforsvarregiment i Jackal pansrede feltvogn kom til åstedet og intens skuddveksling utviklet seg. Det fremgår at da britene nådde åstedet ble de orientert om situasjonen av to amerikanere, en lettere såret viseserje og en marinesoldat. Av den åpne versjonen fremgår intet om at de ble orientert per samband.

Først nå brukte talibanerne RPG-er og syv briter ble lettere såret. Flere fra RAF regimentet og amerikanske marinesoldater kom etter hvert til og kampene varte i fire timer. Et britisk WAH-64 Apache angrepshelikopter kom inn for å prøve å lokalisere angriperne. Talibanerne ropet stillingene sine ved å skyte etter helikoptret, som besvarte ilden med 55 granater fra sin 30 mm maskinkanon. Et amerikansk AH-1W Super Cobra angrepshelikopter og en UH-1Y Huey tok av under ild og ble, så vidt det fremgår rundt kl 2330, involvert i skuddveksling som inkluderte "salver" med RPG-er. De gjennomførte to angrep hver og hevdet å ha drept fem talibanere, og fløy over området i tilsammen to timer og rapporterte. Herunder beskjet

Apache helikopter lander i Camp Bastion i Afghanistan.

Sikring av campen burde vært god nok men noe sviktet.

Huey-en en mg-stilling (trolig en PKM) med 200 skudd 12,7 mm og drepte tre. I to nye angrep avfyrte Huey-en 100 skudd 12,7 mm og 600 7,62 mm og drepte angivelig fire. Mens angriperne ble holdt nede av ild, startet en systematisk nedkjemping av fienden. Alle talibanerne, bortsett fra fangen, ble drept.

Avmelding ved daggry viste to amerikanere døde og åtte amerikanere, åtte briter og en sivil kontraktør såret, seks Harrier-fly total-skadet og to sterkt skadet, og større skader på tre MV-22 Osprey tiltrotor "flyhelikoptre", en C-130 Hercules, ett C-12 Huron liaisonfly og en RAF Sea King. To britiske Jackal pansrede feltvogn var også sterkt skadet, tre drivstoff-tanker var satt i brann, fem solsheltere for fly var ødelagt og fire skadet. Det var store skader på Harrier skvadronområdet, og på rulle- og taxebaner og flyoppstillingsplasser. Det fremgår ikke om noe, eller hvor mye, av skadene som var forårsaket av egen ild. De tre helikoptrene i luften synes å ha unngått skader. Det fremgår ikke om talibanerne hadde nattbriller/-sikter, men dette virker ikke sannsynlig.

Årsaken til at talibanerne enkelt klarte å penetrere gjerdet var at et PGSS (Persistent Ground Surveillance System, et mindre "aerostat" stasjonært luftskip med sensorer) bare klarte å dekke mindre deler av baseområdet og omegn av gangen. Bare 11 av 24 vaktårn var bemannet fordi personell var blitt omdirigert for å håndtere andre sikkerhets-hendelser innenfor perimeter. Derfor var også kjøretøypatruljer utenfor perimeter redusert. Det fremgår ikke om dette dreide seg om tilfeldige hendelser eller planlagte avledningsmanøvrer. Det er mulig at talibaneren som ble tatt til fange ikke visste dette. Men angrepet på Camp Bastion inntraff på et tidspunkt da sjefser var sterkt opptatt av green-on-blue angrep der betrodde afghanere angrep ISAF.

Trusselvurderingen før angrepet oppgis til "kjøretøypaserte IED (Improvised Explosive Devices), angrep på en ECP (Entry Control Point), green-on-blue angrep fra innsiden og indirekte ild." Et angrep av den karakter som inntraff var ikke ventet grunnet "basens isolerte beliggenhet, ingen forutgående etterretningsinformasjon eller varsler, og at noe slikt angrep ikke tidligere hadde funnet sted." Rapporten kritiserer splittede kommandoforhold og en byråkratisk beslutningsprosess vedrørende bedring av sikkerhet og forsvar. (Tim Ripley, Air Forces Monthly, feb 2014)

Kart over regionen med Camp Bastion er markert.

NFF grunnlagt 1963

NFF Norsk Flytteforbund

A-B Flyttebyrå

Bjørghaug, 7750 Namdalseid
Tel 74279115
Faks 74279116
post@ab-flyttebyra.no
www.ab-flyttebyra.no

H. Konglevoll Transport AS

Jordalsvegen 42,
5105 Eidsvåg i Bergen
Tel 55259800
Faks 55259898
post@hkonglevoll.no
www.hkonglevoll.no

Hasselberg Transport AS

Håndverkervn 8, 9018 Tromsø
Tel 77633333
Faks 77635558
firmapost@hasselberg.no
www.hasselberg.no

Håkull AS

Stokkamyrveien 22, 4313 Sandnes
Tel 51636060
Faks 5163 6050
flytting@haakull.no
www.haakull.no

Kongstein Transport AS

Thranesgt 2, 3187 Horten
Tel 33041128
Faks 33043324
post@kongstein.no
www.kongstein.no

Kristiania Visergutkontor AS

Verkseier Furulundsv 21, 0668 Oslo
Tel 22151555
Faks 22151563
visergut@kvk.no
www.kvk.no

Kaarvands Transport

Brøttemv. 147, 7072 Heimdal
Tel 72889500
Faks 72889501
o-kaarv@online.no

Rekdal Transport AS

Breivika Industriv. 41, 6018 Ålesund
Tel 70117900
Faks 70117901
post@rekdal-transport.no
www.rekdaltransport.no

Skullerud Flyttebyrå AS

Hannestadvn 7, 1617 Fredrikstad
Tel 69392000
Faks 69397340
Firmapost@skflytte.no
www.skflytte.no

H K Solberg AS Transport

Boks 4033, 4689 Kristiansand
Tel 38044111
Faks 38044315
post@hk-solberg.no
www.hk-solberg.no

Svenn's Transport AS

Bodøterminalen, 8001 Bodø
Tel 75578980
Faks 75578981
info@svenn.no
www.svenn.no

Vinjes Transport AS

Østre Rosten 98 B, 7075 Tiller
Tel 72900900
Faks 72900939
flytting@vinjes.no
www.vinjes.no

Adams Express

Filipstadveien 2, 0250 Oslo
Tel 23011450
Faks 23011451
oslo@adamsexpress.no
www.adamsexpress.no

Adams Express Stavanger

Dusavikveien 21, 4007 Stavanger
Tel 51523275
Faks 51524907
stavanger@adamsexpress.no
www.adamsexpress.no

Adams Express Bergen, Konglevoll

Jordalsvegen 37, 5105 Eidsvåg i Åsane
Tel 55259800
Faks 55259898
bergen@adamsexpress.no
www.adamsexpress.no

**FLYTTING ER EN TILLITSSAK
– SE ETTER NFF LOGOEN**

NFF Norsk Flytteforbund
– Når kvalitet og service teller

www.flytteforbund.no

Avsender: Offisersbladet, Postboks 501 Sentrum, NO-0105 Oslo

Bergans of Norway har vært med på å sette standarden for verdens mest avanserte tur- og forsvarsutrustning siden 1908.

www.bergans.no